

Izhaja vsak četrtek in velja
v poštnino vred ali v Mari-
boru s pošiljanjem na dom
za celo leto 32 Din., pol leta
18 Din., četrt leta 8 Din. Izven
Jugoslavije 64 Din. Naročnina
se pošije na upravnštvo
»Slov. Gospodarja« v Mari-
boru, Koroška cesta št. 5.
List se dopošilja do odpo-
vedi. Naročnina se plačuje
v naprej. Tel. interurban 113.

Uredništvo je v Mariboru,
Koroška cesta št. 5. Rokopisi
se ne vračajo. Upravnštvo
sprejema naročnino, inserate
in reklamacije.
Cene inseratorom po dogovoru.
Za večkratne oglase primeren
popust. Nezaprije reklamacije
so poštnine proste. Cekovni
račun poštnega urada Ljubljana
10.603. Telefon inter-
urban 113.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Radič-Pribičevičeva uloga v parlamentu.

Parlament naše države zboruje že dalje nego mesec dni. Vsa ta doba je bila izpolnjena z verifikacijo (potrditvijo) poslaniških mandatov in z obtožbo ministrskega predsednika, predloženo od gospoda Stjepana Radiča ter njegovih tovarišev. Radič je obtožil predsednika vlade kot ministra notranjih zadev za vsa njegova dejanja in nehanja za časa volitev. Kakšna so bila ta dejanja in nehanja, o tem je narodna skupščina že izrekla svojo sodbo na koncu verifikacijske razprave, ko je z javnim glasovanjem verificala (potrdila) mandate izvoljenih poslancev z dvema izjemama. Ti dve izjemi sta eden poslaniški mandat v blihaškem okraju in eden v sarajevskem okraju, ki sta pod preiskavo parlamentarne komisije. V vseh drugih okrožjih so bile volitve narodnih poslancev potrjene. S tem je narodna skupščina izjavila svojo sodbo o tem, ali in v koliki meri so se v posameznih krajih pri volitvah vršile nepravilnosti, nezakonitosti, goljufije in nasilnosti. Za vsakega treznega politika je bila ta sodba narodne skupščine dovolj jasna, samo za Stjepana Radiča ne. On je smatral za potrebno, da se mora to, kar se je govorilo v verifikacijski razpravi, še enkrat govoriti v razpravi o obtožbi ministrskega predsednika in tako traktiti dragoceni čas, ki bi se mogel v parlamentu uporabiti za druge pametnejše stvari, katere bi zamogle ljudstvu prvesti koristi. Radič je torej mnenja, da se mora v parlamentu mlatiti prazno slamo.

Radič nesposoben za delo.

»Kmetski list« se je zadnji čas zaganjal v narodnega poslanca dr. Hohneca radi njegove izjave, da se z Radičem ne more delati. Mi nočemo biti tako hudomušni, da bi slovensko glasilo nekdanje samostojne kmetske, sedanje Radičevske stranke spominjali na to, kar je samo nekdaj pisalo o Radiču in njegovi ponesrečeni politiki. Mi vemo, da imajo gospodje okoli »Kmetskega lista« kratek spomin, pa široko politično vest, in zato si prihranimo trud, da bi jih spominjali na to, kako so nekdaj sodili o Radiču. Omeniti hočemo samo to, da se s sodbo dr. Hohnjeca o Radiču popolnoma ujema ministrski predsednik Velja Vukčevič. V svojem odgovoru na obtožbo Radičeve stranke je ministrski predsednik v soboto, 29. oktobra, v narodni skupščini med drugim izjavil sledeče: »Jaz sem bil eden izmed tistih ministrov v ministrstvu pokojnega Nikole Pašića ki sem zahteval, naj g. Stjepan Radič vstopi v vlado. Hoteli smo g. Radiča videti na delu. Toda gospod Radič, ko je bil v vladi, je delal potežkoče, in ko je bil izven vl-

de, njegovi tovariši pa v vladi, je tudi delal težave. Jaz pa sem prepričan, da mora tista vlada, v kateri je Stjepan Radič, računati na stalno krizo. Dokler se torej Stjepan Radič ne spremeni v temelju, ne more biti govora, da bi se s Stj. Radičem moglo delovati. Jaz sem, gospodje, bil tega mišljenja ter tudi pri tem ostanem. To izkustvo pa imajo ne samo radikali, marveč tudi demokrati. Tudi za časa demokratske vlade, ko je g. Stjepan Radič od nedelje do nedelje imel svoje zbole, ni dovolil tej vladi, da bi teden dni preživel brez krize.«

Označba g. Stjepana Radiča, kakor jo je g. ministrski predsednik podal v parlamentu, je popolnoma točna. Z Radičem je delo nemogoče. Luna se spreminja tekom meseca dni, Radič pa večkrat tekmo enega dneva. To je obžalovanja vredno ne radi Radiča, ki ni vreden usmiljenja, marveč radi hrvatskega naroda, ki ima takšnega voditelja. Spas naroda je ne v praznem besedičenju, zabavljanju in psovjanju, marveč v delu. Za delo pa Radič nikdar ni bil in tudi ne bo sposoben.

Pribičevič s svojimi samostalnimi demokrati podpira Radiča.

Radič nima v parlamentu prijateljev. Skušal si jih je pridobiti z demokratskim blokom, v kojega je hotel pritegniti tudi Davidovičeve demokrate. Vzel je v roke svojo tamburico in zapel pesem ne o republiki in samostojni Hrvatski, marveč o vserešilni demokraciji. Davidovič je nekaj časa poslušal te vabljive glasove, ko pa si je natanceneje ogledal pevca, se je obrnil od njega. Danes ni več govora o demokratskem bloku, pokopal je ta blok tisti, ki je o njem največ žrgolel, namreč g. Stjepan Radič. Samo Svetozar Pribičevič se je dal vloviti na limanice, ki jih je nastavil Stjepan Radič. Dal se je od Radiča vloviti radi tega, ker nikdo drug ni maral za njega. Ni ga pravzaprav bilo treba loviti, marveč se je sam ponudil, kakor ona starikava nevesta, ki sama vabi: »Kdor me hoče imeti, ta me naj ima.«

Radič-Pribičevičeva zveza v parlamentu ni zveza načel in volje za delo, ki bi bilo ljudstvu v korist, marveč je zveza politikov, ki sta veča besed, fraz, obljud in zabavljic, ki pa nista nikdar bila velika v delih. Nekdaj so si bile njune besede protivne kakor ogenj in voda. Radič je deklamiral o republiki, človečanstvu in o samostojni Hrvatski, Pribičevič pa je grmel zoper republikance, koje je odpuščal iz državne službe, posmehoval se človečanstvu ter proti vsaki avtonomistični razdelitvi države zagovarjal le

— Nikdar! — se je razvnel Overton.
— Bog daj, — je vzduhnil Brinkley. — No, kako smo z zaroko?

— Prihodnjo nedeljo . . .
Brinkley se je zamislil.

— Ne morem je ujeti, skriva se pred menoj v neki neznanici formul — je sklonil Overton glavo. — Ne vem . . .

— Srečen bi bil, ako bi prej končali z delom . . .

— Jaz vem, — se je smejal Brinkley. — Overton, ali naj podam misel?

Overton se je začudil.

— Nemogoče! Tudi sam uvidim, da je nemogoče . . .
Kako bi mogel vladati pline? S čim? A s čim?

Brinkley je obrisal očala.

— Z magnetičnim valom, — je odgovoril mirno.

Overton je skoraj okamenel.

IX.

— Ajaku! — je klicala Breskev. — Hitro! Gospodu je slabo . . .

Zvonček je izpustila kitaro in preplašena gledala mati. Breskev je izven sebe stopicala.

— Nesem mu pošto, pospravljam sobo, gospod čita veliki časopis, ki prihaja iz Amerike, in naenkrat vzkljikne: Joj — zgrabi se za srce in se zgrudi na preprogo. Hiti!

Dekle je skočilo kvišku in je hitro strgal na stran papirnate stene. Pri vratih laboratorijske je obstala in prisluškovala.

Vse tiho . . .

Bombažasto zaveso je potegnila na stran in je pogledala noter. Mutsuhito Dsain je bil sključen na beli preprogi, obe dlani je pritiskal na obraz in je bolestno ječal.

Dekle je vstopilo.

— Gospod, — mu je poklepnila k nogam — kaj ti je?

— Idi ven! — je kazal na vhod. — Idi ven . . .

Dekletce pa je ostalo.

— Ne tiraj me — je šepetal. — Ponižna služabnica tvoja sem . . . Usmili se me!

Mutsuhito Dsain je zaškripal z zobmi.

— Usmili se me . . . In kdo se mene usmili? Kateri bog se me usmili?

edinstveno, centralistično urejeno državo. Ali si je mogoče misliti večje nasprotno, nego je med temi besedami? In vendar sta se ta dva politika našla v prijateljskem objemu in zdaj kakor dva slavčka žvrgolita isto pesem. Žvrgolita in v parlamentu govorita. Tako se mlati prazna slama besed, fraz in zabavljic. S tem se trati dragoceni čas ter se odvzema našemu parlamentu, da ne more pristopiti koristnemu delu za ljudstvo.

Rapallo! Rapallo!

Po vsej Sloveniji gre te dni klic: Spominjajte se Rapallo! — Rapallo je kraj v Italiji, pa tisti kraj, kjer je Jugoslavija moralna dne 12. novembra pred sedmimi leti podpisati pogodbo z Italijo, po kateri je prišla naša solnčna Goriška, naš Trst, naša Istra pod italijansko oblast. Jugoslavija je moralna pristati na to, da teče sredi slovenskega ozemlja, ne dačeš od Ljubljane, že — italijanska meja! — Morala, pravimo. Morala! Kar pa prisiljen podpiše, to ni pogodba! Italijan to ve. Zato se tudi on trudi, da bi svojo mejo prestavil še dalje v Jugoslavijo. Mi nasprotno pa vodljamo, da nas nobene meje, niti italijanska, ne sme in tudi ne bo ovirala, da bomo s svojimi brati res en narod ostali!

Pa nič ne bi šel klic »Rapallo!« po vsej Sloveniji in preko Hrvaške do Beograda in Kosovega polja, ako bi se Slovencem v Italiji ne godilo tako, kakor se godi sužnom kje v Srednji Afriki. Italijan je vzel naše šole, vzel knjige in časopise, vzel društva in organizacije, hoče vseti celo slovenska imena, da izgine vse, kar je slovenskega! Nič več ne domi po lepih solnčnih vipavskih hribih naša pesem, ki jo je zapel naš goriški slavček Simon Gregorčič. Le ena pesem je živa, zelo živa: »Soča . . .«, v kateri pesnik naroča, naj čez bregove stopi in naj tuje — zemljelačne vtoPIO!

Naš spomin na Rapallo ni klic na vojno! Klic je na mir, poziv je za pravice, ki gredo našim bratom v Italiji! Naš spomin na Rapallo pa je tudi opomin, da priskočimo na pomoč svojim bratom, ki jih je Lah pritisnil k tlom v gospodarskem in kulturnem oziru! Ker so Slovenci v Italiji gospodarsko zelo izčrpani, ne morejo sami zadostiti zahtevam, da bi vzdrževali sami poseben pouk v slovenskem maternem jeziku, katerega so Italijani popolnoma izključili iz šole, da bi naši otroci niti več slovensko brati in pisati ne znali. Z maternim jezikom pa bodo naši ohranili tudi svojo slovensko poštenost in vernost.

Zato ob spomini na Rapallo: Na pomoč, na pomoč! — Društva naj organizirajo zbiranje prispevkov za Goriško, za naše ljudi na Goriškem, za pouk v maternem jeziku! — Daj en dinar, če tega ni, daj pol dinarja! Vsak dar, tudi mal, bo blagoslovil kot dvolin dinar! Društva naj vse zbrane prispevke pošljejo Prosvetni zvezi v Maribor, ki jih bo uporabila v označeni namen.

Bratom in sestram tam preko meje pa kličemo: Zupajte! Kar je bilo sklenjeno v Rapallo, bo propadlo!

— Ama — Teras — Omi — Kami, operi njegovo bol, da bo njegova duša bela in vesela . . . — je počasi molila Zvonček.

Mutsuhito Dsain je počil z dlanmi in solze so kar v potokih lile iz oči.

— O, Ama — Teras — Omi — Kami! . . . — je obupno mel roke. — Srce . . . Srce . . . poglej moje srce . . . ako si bog! . . .

Dekle je otrplje gledalo njegove muke.

— Povej — se ga je nežno dotaknila — povej mi, gospod . . . Morda ti lahko pomagam?

— Ne . . . ni mogoče . . . — se je vsula iz njega bol. — Gorje mi!

Potem je nekoliko premagal bol in ledeno zrl predstek kot kak mrljič.

Dekle mu je poljubovalo roko.

— Reci . . . O, reci . . . tu sem . . . Kaj se je zgodilo? . . .

Mutsuhito Dsain je malomarno segel po velikem ameriškem časopisu in solzno oko se mu je ustavilo nad drugim stolpcem tretje strani. Ustnice so se premikale, ko da izgovarja črk, a beseda je brezglasno razpršila na ustih kot kak črn penast balonček. Deklica se mu je tiho nagibala za hrbet in zrla v časopis.

Angleščino je nekoliko lomila, ni pa poznala črk, same japonske pismenke.

— Kaj je to? — je kazala s finim prstkom na nepoznane vrste, ki so skrivale v sebi tako veliko bol.

— Omoži se . . . — je nevedoma mrmral Mutsuhito Dsain.

Zvonček je prebledel.

— Omoži se? — je napela tresoče se oči.

— Alice, o Alice . . . — je mrmral Mutsuhito Dsain prepadlo.

— Alice? — so dihnila usta ime tujega dekleta. — Mutsuhito . . .

Trpeč mož se je vzdramil.

— Kaj hočeš? — jo je gledal temno in zmedeno.

— Tolazim te . . .

Mutsuhito Dsainova glava se je zopet povesila. Tolazim te! Toda ali je tolazba za njegovo bol? Tih, zadušen

Štefan Lazar:

TITANA.

Roman.

Iz madžarsčine prevedel Fr. Kolenc.

(Dalje.)

— Česa, g. profesor?

— Spomnite se Mutsuhito Dsaina, kdo je odšel. Nikoli ne pozabim njegovega temnega, pretečega pogleda! Bistromnost tistega človeka je strahotna . . .

— Ubogi fant! Skoraj se mi smili. Kaj pa je hotel ta mali, rumeni vrag? Smešno . . .

Brinkley ga je resno pogledal.

— Overton, on je velikan. Eden največjih talentov naše dobe. Pomislite, ako bi postavil svojo ustvarjajočo moč v službo japonskega militarizma . . . Kaj bi bilo?

— Nič — je zamahnil Overton. — Amerika ima take gospodarske moči in momente, ki jo delajo nepremagljivo.

— Japonska se skrivaj oborožuje.

— Amerika tudi ne zaostane za njo.

— Japonska stremi za svetovnim gospodarstvom . . .

— Lahko pride karkoli! Zvezdnata zastava Zedinjenih držav zmagovalna plapola nad vsemi viharji . . .

Ali so naše prosvetne organizacije res dobre?

Leon XIII. pravi: »Krščanske organizacije so potrebno zlo.« Potrebne, toda tudi — zlo. Kateri starši se že niso jezili na sinove-hčere, ki so v organizaciji? Prvič: organizacije se izživljajo v zunanjostih (formalnostih), sejarjah, sestankih, ki niso vedno iz organske potrebe — in drugič: mesto, da mimo družvenega doma vodijo v očetov dom, odvajajo z doma. In kličejo ubogo gmajno le v kump, le v kump — da hodi poslušat, poslušat . . . Pa duše ni!

Ubijamo dušo, tradicijo, in se uniformiramo, militariziramo. Zato pa gubimo tla, društva hirajo.

Zakaj slepo posnemamo Nemce?

Slovanu strumna zunanjost nemške organizacije ne prija. Ali ne znamo najti svojega načina?

Ravno ljudstvo v naši oblasti kaže očitno slovansko nerazpoloženje proti uniformiranemu načinu organizacije. V našem človeku je — hvala Bogu! — še visoka družinska zavest očetovega — in ne družvenega — doma.

Ali ne kaže ta zavest pot organizacijskega načela? — Ustvariti majhne edinice po družinah, soseskah, seliščih! »Družveni list« teh edinic je list. Imamo »Naš dom«. Vsa »gmajna« pa se snide vsake kvatre.

Po tem načelu bomo združili vse poštene fante in vsa dekleta. »Naš dom« vsakemu fantu in vsakemu dekletu! Pa boste videli, kaka močna, duhovna organizacija bo to!

Vsem dekliškim zvezam!

1. »Naš dom« je obvezno glasilo članic dekliških zvez. Če si ga ena sama ne bi mogla naročiti, naj ga imata dve ali tri skupaj. Krajevni odbor mora skrbeti, da se članice tega držijo.

2. Novembra meseca naj hodita po dve dekleti od hiše do hiše in naj nabirata naročnike za »Naš dom«. Pobrati morata tudi naročnino. Nihče ne bo dobil »Našega doma«, ki naročnine vsaj za četr leta ne bo plačal vnaprej.

3. Krajevni odbor naj skrbi, da bo vsaj vsak tretji mesec dopis v »Našem domu«, ki bo poročal o življenju dekliške zveze.

Dekleta! Z delom za »Naš dom« bomo najlepše zaključile 1100letnico sv. Cirila. Bog nam bo pomagal, da se bomo ta mesec lahko žrtvovale za »Naš dom«. Očeta in mater tudi lepo prosimo, da vam dovolijo delo za »Naš dom«. Po naročilu predsednice dekliških zvez, gdč. profesorice

Marije Šupca:

Tajništvo Prosvetne zveze v Mariboru.

Tako delajo naša zavedna dekleta za »Naš dom«.

glas se je prikradel iz grla, kot da poje prvo vrstico kakje žalne pesmi . . . potem pa je utihnil, obraz zakril in tiho sopol.

— Gospod, Mutsuhito Dsain, pomisli na to, da je ljubezen združena z bolestjo . . . mu je reklo dekle malo dušno. — Tudi meni se često dozdeva, da se od mojega vzdihu posuši list . . . in glej, vkljub temu premagujem bol . . .

Mutsuhito Dsain je tresoč se sedel na preprogi.

— Ti si mož, jaz le slabotna ženska stvar, vzami me za vzgled, budi močna duša, stresi s sebe prah in odprti srce pred neumrljivimi bogovi in omi se te usmilijo: iz glave ti preženejo temne misli, slabost in greh . . .

Mutsuhito Dsainove solze so padale na pobeljeno preprogo.

— Obrni se k duhovom prednikov ki čuvajo japonsko cesartsvo in varujejo naše duše. Obrni se k najljubšemu duhu: Ottoke, ozri se na me, milostno glej na me . . .

— Mati . . . je tožil nesrečnik. — Oh, Kokörchin, zakaj si me rodila? Ti uboga Kokörchin . . .

Naprej se je nagnil, iz odprtih ust mu je vrela bol in tihe solze so se spuščale po zgubanem obrazu ko srebrne marjetice. Dekle je dalje govorilo:

— Zateci se k materinem duhu: on ti bo stal ob strani in te bo branil zoper Bakemono-Lama, zoper skušnjave. Ker ljubezen je skušnjava . . . Daruj velikim bogovom in oni ozdravijo tvojo smrtno ljubezen . . .

— Ne . . . ni mogoče . . . — je sopol Mutsuhito.

— Ali jo tako ljubiš? — je zaihtelo dekle. — Oh, srečna deklica!

— Kaj hočeš? — jo je mrzlično gledal Mutsuhito. Ljubim jo . . .

Dekletova glava se je klonila ko umirajoči cvet.

— Ljubiš jo . . . — je tiho jecljala.

— Ljubim! — je privrela na Mutsuhito Dsainova usta tožba in obledeli obraz je obsijala neka blazna veselost.

Ona je moja! . . .

— Omoži se . . . — je šepetala Zvonček.

— Omoži se? — so ropotali zobje, ko da kamenje meje. — Alice! Raje svet uničim . . . u-ni-čim! . . .

Skočil je s preproge in v divji jezi tresel s pestmi. V hišo je butal veter in ploha je šumela. Tajfun prihaja! Toda Mutsuhito Dsain je prekričal ropotajoči vihar:

Da bomo nasprotnike poznali.

»Krivice se nam godijo . . .«

»Domovina« našteva, kake »krivice« se godijo demokratom. Pogljemo jih od bliže te »strašne krivice!«! V Ljubljani ima Zveza liberalnih društev kino, ki je ob nedeljah prirejalo predstave dopoldne ob času, ko je v vseh cerkvah služba božja. Posebno še šolska mladina je raje hitela v kino kot k službi božji, pa se je zapovedalo, da se do polenajstih dopoldne predstave ne smejo vršiti. To je res huđa krivica! — Druga krivica je bila v tem, ker naš minister ni imenoval samih demokratov v vodstvo osrednjega urada za zavarovanje delavcev. Ko so bili demokrati prvo vodstvo imenovali, so postavili vanj le svoje zaupnike. Ako isto storis, kar so oni storili, je krivica, je nasilje, pri njih pa je bilo vse prav! — Vse polno krivic zadene dandanes demokrate, tako pišejo njihovi listi. Zato ni čudno, da se danes že vsak boji biti demokrat!

»Krivica« pri razpustu občinskega sveta v Ptuju

je seveda posebno velikanska! Občinski svet v Ptaju se je razpustil, ker se ni vršilo vse po poslovniku, seje niso bile sklepne, župan je dobil nezaupnico, v blagajni je bila poneverba itd. . . . Pa ker je bil župan, menda zadnjikrat, demokrat, je to »strašna krivica!«

Davki se omilijo — kdaj bo konec davčnih krivie?

Naše demokrate zelo jezi, da je uspelo ravno tisti vlad, v kateri so ti preklicani klerikalci, da je omilila davke že prvo leto, da jih bo omilila še bolj zdaj drugo leto pri novem proračunu. V svojem listu morajo sicer priznati, da se bo dohodnina omilila, da se bodo davki že precej bolj izjednačili, vendar konečno vpije, da je naša stranka kriva vseh davčnih neenakosti. Ponovno povemo: Tedaj, ko se je vpeljal ta neenak davek, je bila na vladu Žerjavova stranka in Pašič. Mi te krivice popravljamo. Oni so jih devet let vpeljali, mi jih čez noč ne moremo popraviti, bo pa prav kmalu. Naravnost neumno pa je, ko pravi, da bomo Slovenči plačevali več hišnega davka kot v Južni Srbiji! Seveda bomo ker imamo hiše, dol na jugu so pa koče in bajte! Devet let je dovolj demokratskega farbanja tudi od Vardarja do Triglava!

Politika in politična taktika,

to je radičevcem dvoje. Njim seveda sme biti dvoje, zdaj, ko morajo zagovarjati Radiča, ki se je zvezal s Pribičevičem. Muštre za sedanje svojo politiko je prinesel Radič baje iz Angleškega. Odkod je le dobil svoj umazan jezik, s katerim zmerja poslance s svinjami itd.? Pa nam prav, če se enkrat to vprašanje pojasmni tudi našim političnim nasprotnikom, ki zdaj priznavajo: »Če se je Radič zvezal s Pribičevičem, s tem še ni »prodal« in ni »izdal« svojega programa. Program ostane, politična taktika pa se menja po potrebi!« — Prav bi bilo, če bi zdaj iste besede vpobili za SLS, recimo takole: Če se je dr. Korošec zvezal z radikali, s tem še ni »prodal« ali »izdal« svojega programa, program SLS ostane, le politična taktika se je menjala! — Za SLS pa seveda ne smejo veljati ista pravila kot za druge stranke! Kam pa pridemo! Saj ne bo več mogoče čez SLS zabavljati!

Državna politika.

V NAŠI DRŽAVI.

Finančni minister odstopi in vendar ne odstopi. Zadnji čas spuščajo v svet nasprotniki sedanje vlade vest, da hoče finančni minister odstopiti, ker se je sprl z Vukičevičem.

— Raje umorim! Umo—rim svet . . . Hej! . . . — Hej! . . .

V krogu je bežal, potem pa se je napotil ven. Dekle ga je zgrabilo za rob plašča.

— Mutsuhitol Stoj . . . Jaz, jaz te ljubim . . .

Mutsuhito Dsain je strašno zakričal, deklico v prsi sunil in oddirjal ven.

— Moj dragi . . . — je šepetala Zvonček.

Zvrtilo se ji je, sinje oči so se bolestno zapadle in se je zgrudila na preprogi. Roki sta odleteli narazen in rokavi plašča so se odprli. Mrtva gospica. Na pozlačenih ustnicah se prikaže kri ko rudeča črešnja.

X.

V gorskem prepadu je tulil vihar, sukal in lomil je drevesa in na svinčeno črem nebū je tiral volče megle. Ploha je lila in vrtinci so bobneč valili po gorskem rebru strgane grude in iztrgano korenje dreves.

Sopeč je šel navzgor med pogajačnim grmičevjem kamelije in bombažem. S kuštravimi lasmi, ves premočen se je vzpenjal v vrtincih naliva na gorski vrh, katerega je šumeča burja tepla z bičem, ki ima milijon vrhov. Človek, ki beži iz potopa, pred solzami, pred samim seboj. Ubog, trpeč človek, ob katerega dušo buta še večji vihar, — še večji tajfun.

Kam drvi? Samega sebe išče! Beži pred samim seboj, da bi našel sam sebe. Ven v naravo! Ven v grmeči vihar! Odprti srce, človek, da bo se od tebe učila trpeti rumena, svet razdirajoča burja . . .

Oblak se trga, ploha pada, vetrovni vrtinci pretresajo zrak, po zemlji bobni noge tajfuna. Drevo hrešči, veje se upogibajo in liste trga cvileči vihar. Travne bilke se strahoma upognejo v prah, in roji metuljev plešejo v poplavni smrtni ples. Vidzumi! Miši bežijo, a spokana skale jih vrže iz sebe. Potres na nebu in na zemlji! Tajfun s černorumenim perutom zakriva Nagasaki . . .

Glu! Glu! Glu! civilni topo in presekano tromba vetrov, potem pa začne v rjovečem tenorju: Nazaj! Toda Mutsuhito Dsain se z zaprtimi očmi, odprtimi prsi, od boli premaganimi ustmi in omahujočimi nogami opoteka proti gorskemu

čem zaradi proračuna. Istina pa je, da je finančni minister popolnoma v skladu s celotno vladu zahteval, da se mora proračun zmanjšati, s tem pa zmanjšati tudi davčna bremena kmeta, ki bi sečr propadel pod preveliko davčno težo. Za slučaj, da s svojimi zahtevami ne bi prodrl v nar. skupščini, bi se raje umaknil.

Veliko posojilo za investicije. Vlada sklepa dogovor za veliko posojilo z angleškimi bankami. To posojilo bi se uporabilo za regulacijo velikih rek, med temi tudi Mure, in Drave ter Save.

Skupščina bo odgodena. Ker morajo sedaj vsa ministrstva pripravljati predloge proračuna, bo skupščina najbrže odgodena do novega leta.

Otožnica zoper Vukičeviča. Radič je stavil zoper ministarskega predsednika Vukičeviča posebno otožnico zato, da nasilij za časa volilne borbe. Seveda se je Radič s tem le osmešil. Bo treba zoper Radiča tudi sestaviti otožnico, ker so njegovi pristaši pri »delovanju« njegovih »čeka« ali band ubili kmeta Talana in napadali naše pristaše ter njih hiše po vsej Hrvatski.

Novi stanovanjski zakon je stopil s 1. novembrom v veljavo. Po prejšnjem, ki ga je napravil znani dr. Kukovec, ni smel hišni gospodar vzeti na stanovanje, kogar bi rad, ampak mu ga je stanovanjsko sodišče kar dodelilo. Enako si nasprotnik ni smel sam poiskati stanovanja, ampak je moral čakati, da so mu ga pri stanovanjskem sodišču dali. Veliko prepira in jeze, pa tudi korupcije se je vsled tega uganjalo po mestih, kjer ima ta zakon pomen zaradi posmanjkanja stanovanj. Novi zakon daje hišnim posestnikom kot najemnikom več svobode, obenem pa se ščiti najemniku, da se jih ne sme do 1. maja deložirati.

Razne trgovske pogodbe sklepa te dni naša država z Avstrijo in Grško. Pri sklepanju teh pogodb pa zastopniki naše države še vedno niso kos prefrieganosti zastopnikov drugih držav in te pogodbe se ne sklenejo vedno v našo korist.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Balkan je vulkan. Zopet se vršijo napadi v Macedoniji. V Štipu je bil ustreljen neki trgovec in njegov sin, ki sta bila v zvezi z makedonstvujočimi. Ti so se med seboj nekaj sprli in zdaj pobijajo tudi drug drugega. Drugi pa pravijo, da je bil ta umor krvno maščevanje za generala Kovačeviča.

Napad na predsednika Grške. Neki dijak, komunist, je v Atenah napadel predsednika grške republike in je ustrelil nanj, vendar ga je bolj slabo zadel. Malo ranjen sicer je predsednik vožnjo nadaljeval in šel takoj v svoj urad, kjer je potem delal.

Napad na vojnega ministra Češke. Tudi na Češkem se začeli posluževati nasilnih sredstev. Pretekli teden je bil v avtomobilu napaden vojni minister, vendar se napad ni posrečil.

V Albaniji so nemiri zoper Beg Zoguja, vendar se bo obdržal na vladu. Na videz se je tudi skregal z Italijo, v resnici pa je pa od nje sprejel veliko bojnega orožja. Naša meja je zavarvana.

V Avstriji so krenili socijalisti na bolj pametno pot, kakor so jo do zdaj hodili. Uvideli so, da je nesmisel, se boriti za nadvlado delavca nad kmeti, mest nad deželo.

Rumunija je še vedno v nevarnosti. Bratianuji se je posrečilo, da je narodno stranko pridobil za sebe in da je sedaj dovolj trden, da bo preprečil vsako nasilje Karlovič pristašev. Kakor je videti, se bo princ Karl udal in bo pris stal, da bo vladar njegov sin Mihail.

Bolgarski kralj Boris se je zaročil z italijansko princezino. Ta zaročka znači sicer tudi politično zbljanje obeh držav, vendar je treba povdariti, da je kraljeva Italija nekaj drugega, kot Mussolinijeva.

Cela Indija pokoneu! Indija se pripravlja na upor zoper Angleže. Sploh se v Aziji opaža, da se hočejo narodi osvoboditi in nočejo biti več podložniki Evrope. Angleška ima radi tega veliko skrbi.

vrhu, ki sega v nebo. Hali-ho! Z nebes visijo rujave cunje tajfun sam sebe trga. Hali-ho! Tajfun joka

Zasedanje marib. oblastne skupščine.

Zadnjo soboto, dne 5. t. m., se je sestala v mariborski kazinski dvorani oblastna skupščina. Zasedenje je otvoril predsednik g. dr. Jožef Leskovar ob navzočnosti velikega župana g. dr. Franca Schaubacha, ki je prečital kraljevi ukaz, s katerim se otvarja novo zasedanje. Nadalje je podal g. veliki župan poročilo samouprave v mariborski oblasti, o nalogah samouprav in obljudil državno pomoč. Izvajanjem g. velikega župana so pritrjevali vsi poslanci.

Za velikim županom je govoril g. predsednik dr. Leskovar, ki je predvsem naglašal, da ni bilo mogoče oblastnemu odboru sestaviti proračuna, ker še niso odstopila pasmezna ministrstva samoupravam vseh poslov, ki bodo prenešeni na oblastne skupščine in s tem prenosom bodo tudi natančno določeni krediti, katere dobijo samouprave. V sredini tega meseca si bo oblastni odbor na jasnom, kaj da mu vse pripade in potem šele bo mogoče govoriti o sestavi proračuna za leto 1928.

G. predsednik je še poročal o nastavitvi uradništva pri oblastnem odboru in prešel nato na dela, katera je odbor že izvršil, ali jih pa bo v najbližnjem času.

Gradbena dela.

Oblastni odbor je prevzel dve državni zdravilišči v Dobrni in Rogaški Slatini. Za izvedbo gradb se je najelo 10 mil. Din posojila.

Oblastni odbor je za regulacijo Drave, Mure, Savinje že za letošnjo leto postavil v proračun 500.000 Din. Za regulacijo Drave je v proračunu 1927-28 predviden znesek 5.000.000 Din. Najhujši je položaj Savinje v celjskem okolišu. V poštev prideta Voglajna in Hudinja. Načrti so že izdelani in bo regulacija stala približno 1.000.000 Din. K tem stroškom bo oblastni odbor prispeval 150.000 Din. Povečati se bo mogla odprtina železniškega mostu čez Voglajno. Izmed manjših vod je Mislinja najpotrebnejša regulacija. Okrajni zastop slovenjgrški je pričel že z delom v delu med Bukovsko vasjo in Št. Janžem pri Slovenjgradcu. Ta uravnava je dovršena že v dolžini 1.3 km, 0.7 km pa je še v delu. Poplave so mnogo zgradb zopet porušile. K celtnemu delu prispeva oblastni odbor 300.000 Din. Popraviti bo treba mesto včrte slovenjgrškega kolodvora in v smerni proti Doliku.

Na Koroškem je napravila veliko škode Meža. Oblastni odbor je že začel z poglobitvijo stare struge, napravo prekopa pri Guštanju pa bo oblastni odbor skušal izvršiti prihodnje leto. Za popravo ceste Luče—Solčava je odbor kot prvo pomoč nakazal 50.000 Din. Obnovljena bosta oba mosta čez Savinjo v Lučah in Solčavi. Za popravo obrambnega nasipa vasi Luče bo oblastni odbor prispeval 50 odstotkov vseh stroškov. Še ta mesec bodo izvršili pregled Pesnice, voda v Prekmurju in več hudournikov. Odbor je k izvršitvi načrta za namakanje travnikov v Slivnici pri Mariboru prispeval 30.000 Din.

Odbor se peča tudi s

cestnimi zgradbami in preložitvami.

V prvo mesto spada cesta Lesično—Prevorje—Sv. Urban v kozjanskem okraju in cesta Št. Ilj—Veljka v mariborskem okraju. V celoti je dograditi še 6 km ceste in sicer 3 v kozjanskem in 3 v šmarskem okraju. Oblastni odbor prispeva 200.000 Din, cestna zgradba se dokonča do konca leta. K cestni zgradbi Št. Ilj—Veljka je oblastni odbor prispeval 130.000 Din. Med nove cestne načrte je odbor sprejet cestno zvezo iz Št. Jurija ob južni žel. po dolini mimo Kalobja in Sv. Ruperta do Marije dobje pri Planini. S traširanjem se je pričelo že v začetku meseca oktobra. V teku je nadalje cestna zveza Zibika—Pristava in Pristava—Stražje v šmarskem okraju ter skrajšanje cestnega prehoda pri Bolatinovem mostu v Pristavi.

Dalje se trasira cesta iz Stopre pri Rogatcu v Črnožišče. Odbor je izdelal načrt in dal podporo 20.000 Din. Za

načrte ceste Ljutomer—Štrigona in Ljutomer—Črensovci je okrajnemu zastopu odstopil kredit 20.000 Din. Krajevni ogled se izvrši pri Št. Ožbaltu—Kapeli na Kozjaku, Oplotnici—Slov. Bistrica, Polzeli—Sv. Andraž—Velenje in dr. V Prekmurju se je začelo z dovožanjem gramoza za cesto Radmožanci—Turnišče. V Medjimurju se iz oblastnih sredstev popravlja leseni most preko Murice pri Kotoribi. Za posipanje cest v Mežiški dolini je odbor nakazal sveto 200 tisoč Din ter popravlja Kultrarjev most pri Dravogradu. Dogsegel je, da bo angleška uprava rudnika v Mežici in Žerjavu pri Črni posula prostor med tračnicami ozkotornice z gramožom. Oblastni odbor bo nadalje v mejah možnosti pomagal pri mostu čez Dravo pri Dravogradu.

Za podporo občinskih cest

je v proračunu za leto 1927 določena svota 100.000 Din. Občini Pameče pri Slovenjgradcu je dal 8000 Din, Vrhe in Sv. Jerec 7000 Din, Velenju 5000 Din, cestnemu odboru v Sladki gori pri Ponikvi 5000 Din, za most čez Savinjo v Levcu pri Celju 3000 Din.

Dela in načrti na zdravstvenem polju.

Slovenske bolnice razpolagajo skupno s 1450 bolniških posteljami, dnevno je povprečno zasedenih 1200 postelj. Nujno potrebno je povečanje in spolnilitev bolnic v Mariboru in Celju. Za ginekološki in porodniški oddelek v Mariboru se je kupil bivši sanatorij v Petrovem selu. Mariborska bolnica potrebuje nadalje moderne kanalizacije. Razširitev je potrebna tudi celjska bolnica. Najbolj pereče je vprašanje mariborske umobolnice v hiralnici. Stevilo vseh umobolnic iz ljubljanske in mariborske oblasti znaša 936. Ker pa so tovрstni ljubljanski zavodi že prepričani, je treba resno misliti na ustanovitev lastnih zavodov za mariborsko oblast. Zadeva še ni dozorela, da bi se že sedaj dalo o njej sklepati. Oblastni odbor je prevzel posle upravnega nadzorstva podrejenih zavodov. Sedaj se vrši v zvezi z zdravstvenim ministrstvom v Belgradu prevzem bolnic in hiralnic ter okrožnih zdravnikov. Mariborski oblasti je ministrstvo za ta namen priznalo letno 8,523.000 Naknadno se zahtevali še povisanje te svote. Do 1. aprila bo odbor predložil in sklenil uredbo o oblastnih bolnicah in službi okrožnih zdravnikov.

V področju socijalne politike je dovolil veliki župan v Mariboru oblastnemu odboru popolno razpolaganje z ubožnostnim skladom 69.586 Din.

Delo oblastnega odbora na kmetijskem polju.

Skoraj vsi posli iz te stroke so prešli na samoupravo. Prenos se izvrši najbrže dne 1. aprila 1928. Za mariborsko oblast pride v poštev vinarska in sadarska šola v Mariboru, šola v Št. Juriju, Rakičanu, nasadniki v Dramljah, Kapeli, !Vukanovcu in Ptuju. Predsednik izkazuje, koliko je odbor storil že sedaj za premovanje konj, licencovanja bikov, nakup plemenske živine, za poučna potovanja, tečaje, širjenje kmetskega pouka, pomoč pri živinskeh boleznih in drugo.

Resolucije.

Sprejete so bile resolucije v katerih se protestira proti nameravani ukinitvi, ozir. okrnitvi gimnazij v Mariboru in Ptaju. Dalje resolucija v kateri se poziva vlado, da takoj nakaže kredite za obrtno nadaljevalne šole; resolucija, ki zahteva od poljedelskega ministra takojšnjo izvršitev najnajnejših obrambnih del reke Drave, Mure in Savinje; resolucija, da centralna vlada takoj izplača zaostanke za vzdrževanje cest. Oblastna skupščina najame pri pokojninskem zavodu dve posojili: 1,800.000 Din in 2,700.000 Din. Resolucije in predloge so predlagali poslanci kluba SLS.

— — —

Kaj je novega?

Naša zmaga v obrtni zbornici. Naša stranka je dobila v obrtni zbornici 10 mandatov, nasprotniki (Žerjavovci) 6 mandatov!

Važna posvetovanja v Mariboru. V Mariboru so se začela 8. t. m. posvetovanja med zastopniki naše države in Avstrije radi povzdigne Maribora v veliko obmejno postajo. Zaključek teh posvetovanj bi naj bil, da bi se povečal dosedanji mariborski glavni kolodvor za eno nadstropje, zgradi pri kolodvoru novo carinsko poslopje. Ko bodo pogajanja končana, bomo poročali, kako in kedaj bo postal Maribor obmejna postaja.

Rapalssi dnevi v Mariboru. I. V petek, dne 11. t. m. ob 20. uri Rapalssi večer v narodnem gledališču. — Spored: 1. Godba. 2. Govor zastopnika pokrajinskega odbora JM iz Ljubljane. 3. Petje. 4. Primorski bratje (otroški prižori in deklamacije). 4. Živa slika. — II. V soboto, dne 12. t. m. ob pol 18. uri zaziganje žare poleg spominske plošče majske deklaracije v mestnem parku. Govori in petje srednješolske mladine. — III. V nedeljo, dne 13. t. m. dopoldne nabiralni dan. — Slovenci! Jugoslovan! S svojo udeležbo pokažimo, da so nam pri srcu bratje v italijanskem robstvu. Sedma obletnica je, težka kakor nikoli. Nacionalno zavedni obmejni Maribor, stori svojo dolžnost! — Odbor Jugoslovenske Matice v Mariboru.

Vojni tovariši! Kot sklenjeno na Brezjah, kličemo naše delegate in zaupnike za nedeljo 4. decembra v Ljubljano. Kdorkoli se zanima za Zvezzo in njeno delo, kdorkoli rabi tozadenvih pojasmil naj pride. Ob 8. uri zjutraj prisostvujemo vojaški maši v garnizijski cerkvi sv. Petra, potem pa vsi v lepi novi salon tovariša Rozmana na sv. Petra cesti štev. 85. Tam resni referati, pojasmila, stvarna debata. Med drugim govor o naši »Samopomoči«, o stanju in prenosu ostankov vojnih tovarišev v skupno grobničo itd. Kosilo istotam, nato prosto razgovori in prijateljska zabava. Ob 2. uri nadaljevanje presojanja naših zadev. Vsi kraji Slovenije, kjer so naše podružnice ali pa kjer so se postavili ali nameravajo postaviti spomeniki, naj pošljemo po 1 ali 2 moža k sestanku. Dostop sicer prost vsem bivšim vojakom iz svetovne vojne. Odbor računa, da pride 4. decembra v Ljubljano najmanje 100 zaupnikov od vseposod. Tovariši javite že sedaj pismeno udeležbo na tajanstvo SVZ, Ljubljana, Miklošičeva cesta štev. 5. — Glavni odbor Zvezze slovenskih vojakov.

Zlata poroka. Dne 12. t. m. obhajata g. Josip Mavrič, nadučitelj v pokoju, in njegova zvesta soproga Albina 50-letnico svoje poroke. Bila sta dne 12. 11. 1877 v Guštanju na Koroškem poročena. Jubilantoma iskreno čestitamo!

Slovesno odlikovanje. Prihodnjo sredo, dne 16. novembra ob 11. uri predpoldne se vrši v dvorani okrajnega zastopa v Kozjem redka slovesnost odlikovanja okrajnega načelnika g. M. Tomačiča. Ob imenovani uri bo najprej odborova seja, nato bo izročil gospod okrajni glavar dr. Hrašovec odlikovanec red sv. Save IV. stopnje. — Šest občin je že poprej odlikovalo svojega načelnika s tem, da so ga imenovale svojim častnim občanom, in to trga Kozje in Pilštanj ter občine Drenskočebro, Zdole, Veliki Kamen in Križe.

Premetena goljufija. V trgovini Meinl v Gosposki ulici v Mariboru v petek 4. t. m. sta se pojavila dva žida, Rafael in Levi ter kupila manjšo količino čaja za par dinarjev. Plačala sta s tisočdinarskim bankovcem. Prodajalec jima je izplačal razliko, zvečer pa je s strahom opazil, da mu manjka v blagajni tisočdinarski bankovec. Tako se je spravil na iskanje židov ter ju našel v kavarni Evropa. Dal ju je aretirati in na polici sta priznala, da sta med tem, ko je prodajalec menjal tisočak, istega previdno zopet spravila ter sprejela nato čisto mirno razliko, s katero sta izginila.

Nesreča z motornim kolesom. V četrtek sta se vozila iz Št. Ilja v Maribor z motornim kolesom uradnik S. iz Maribora in gdčna S. iz Št. Ilja. Ker je bila že tema, voznik ni opazil, da je železniška zavorna zaprta ter je z

Fran Wernig:

Jesen 1920—1927.

(Koroški spomini.)

Tiho in sanjava ždi na najvhodnejšem obronku Rožne doline gorska vas. Ob južni strani se dviga nad njo mogočna in temna, visoka gora »Črn vrh«. Iza nje pa ostro in nebotično štrlitja v svetlo-sinje jasno nebo, vrhova Malega in Velikega Obirja.

Otočna, sanjava tišina prve jeseni lega povsod na prido. Vendar se nam ljubko prijazno solnce smehlja to jesen delj in vztrajne kot druga leta. In temno-rdeče žarijo bukovi gozdovi onstran Drave; živahnio, veselo, zdaj tih, zdaj glasneje šumijo in žuborijo gorski potoki v graphah in belih plazovih črnega vrha; v solnčnem Rožu pa se sredi zelenih trav in travnikov, po vsej dolgi in prostorni dolini, tja do sive Jepe beli vas za vasjo in cerkev za cerkvico.

Lahen veter plhja in šepeče otočno v vejevju lastnatega drevja — tu in tam zastoka glasno in cvileče samotna vrba. Rahlo in jedva slišno odpada listje, pada in umrje tiho in spokojno. Prva tiha, sanjava, lepa jesen v Rožni dolini.

Ravno taka jesen je bila pred sedmimi leti. Jesen, nepopisno lepa v prešerni solčni sanjavosti in živahnosti, jesen, vendar — polna groze in nepopisne boli za slovenski Korotan, nad katerim se je zgrial 10. oktobra 1920 za vedno besni val tujčeve zmagovalnosti in maščevalnosti.

Sedem let je že minulo od te bode, ki se je vdolbila v naša srca z nepopisno in neizbrisno bolestjo. Z bolestjo, ki rojakom tostran Karavank v nepoznavanju tihih in intimnih lepot in prirodnih krasov Koroške, dežele jezer in pesmi in pravljicno zasanjane pokrajine — v nepoznavanju globoke ljubezni »Korošca« do domače grude ne bo nikdar razumljiva.

Oprt ob grčavo palico, bledega in izmučenega obraza odhaja stari Borovnik ob strani svojega, iz tujine se vrnulega sina na polje. Odhaja po slovo od svoje ljubljene, z njegovim znojem in trudem in z vso njegovo ljubezni prepojene grude. Še enkrat hoče videti v jesenskem solncu se smehlajoče polje mladega, zelenega žita; videti hoče še tihe loge in sočne

Naša društva.

Polovična vojna za Prosvetno zvezo za občni zbor — Zveze štajerskih mladeničev — je obljudljena, pa dekret še ni došel. Številka dovoljenja bo objavljena v »Slovencu« v soboto. Pogoji za polovično vojnino bodo običajni.

Katero društvo je živ član naše organizacije? Ono, ki rado in vestno vrši navodila, ki pošilja osrednji organizacijski tudi nasvete, ki se gotovo udeleži občnega zbornika.

Kako je z mladeničkimi zvezami? Iz nekaj krajev smo že prejeli obvestila o tem, da zbirajo zopet mladeniče v naših društvenih in da bodo napravili društven odsek »Mladeničko zvezo«. Kako pa je v drugih krajih? Fantje, ali ni v vas nobene mladost? Ali ni v vas nobene živahnosti, veselja do napredka? Je, je, samo da domače društvo še ni sklenilo, vas zbrati! Društva, fantje čakajo, dajte no, povabite jih v svoj delokrog!

Remšnik. Bralno društvo se je letos poživilo. Članov je že precej, ki tudi berejo, novih knjig smo si že tudi naročili, posebno sedaj, ko je hranilnica Laškem poslala dar 250 Din. Prisrčna hvala hranilnici, kakor tudi I. del. konzumnemu društву v Ljubljani, ki je tudi darovalo 100 Din. Obmejni prebivalci rabijo še vsestranske izobrazbe, najbolj pa srčne kulture, in k temu mnogo pripomore dobra knjiga.

Proslava 15letnice Slomškove dvorane pri Sv. Križu se je vršila preteklo nedeljo na prav pomenljiv način. Zjutraj so imeli možje v cerkvi svojo pobožnost in so v izrednem številu pristopili k mizi Gospodovi. Nato pa so se zbrali v Slomškovi dvorani, da so se razgovorili o gospodarskem in političnem položaju ter sklenili, čimbolj uporabljati to dvorano za splošen napredek kmetijskega gospodarstva. Ob desetih je bila slovenska služba božja s primerno pridigo vlč. g. monsignora prof. Vrežeta. Sv. maša se je darovala za vse žive in rajne društvene člane. Pri juhanji in pozni službi božji je lepo prepeval društveni pevski zbor. Popoldne ob pol štirih pa smo se zbrali v Slomškovi dvorani. Po petju in godbi je bil slavnostni govor, ki ga je imel poslanec g. Hrastel

vso silo zavozil v njo ter jo prelomil. Motorno kolo se je popolnoma razbilo, dočim sta oba vozača odletela naprej na progo ter se odbila od vagona, ki je baš tedaj pasiral dotično mesto, tako srečno, da mista padla pod kolesa, kjer bi našla gotovo smrt.

Rop in poneverba. V noči od sobote na nedeljo sta na poti iz Kamnice proti Mariboru napadla 18 letni Josip Kajšler iz Limbuša in 19 letni Josip Vezovnik iz Vrhovega dola pri Mariboru 61 letnega starčka železniškega upokojenca Antona Tajnska ter ga tako pretepla, da je nezvesten obležal na cesti. Pri tem sta mu suroveža raztrgala obleko in ga oropala za 500 Din. Oba napadalca so orožniki arretirali in izročili sodišču. — Tvrski Karel Schmit v Mariboru je v soboto poneveril njen uradnik 19 letni Helmut Golob 150.000 Din, ki bi jih moral pristeti tvrdki iz Narodne banke. Uradnik je dvignil denar, ni pa se več vrnil v trgovino. Ko so zadevo napolne prijavili policiji so mogli detektivi ugotoviti le toliko, da se je Golob med tem odpeljal z avtomobilom v Gradec.

Dekleta! V prihodnjem letu bo objavljal »Naš Dom« lepi popis potovanja gdž. Mar. Štupca na Velehrad. Naša dobra predsednica deklinskih zvez Vas bo s tem gotovo razveselila. Letos »Naš Dom« ni hotel začeti z objavljanjem; boste tembolj agitirale za »Naš Dom« za 1. 1928.

Vlom v župnišče. V soboto 29. oktobra ponoči je neznam vломilec vломil v župnišče v Poljčanah. Omrežje je razmaknil in skozi okno prišel v župniško pisarno, kjer je pobral denarja do 4000 Din iz raznih cerkev in društvenih blagajn. Skozi okno je zopet izginil.

Vlom v Prekmurju. Pred nekaj dnevi so neznani vlomilci vdrli v žganjarno Franca Zadravca v Lipi. Odnesli so 50 litrov žganja. Iz žganjarne so šli vlomlci v shrambo in od tam odnesli velik lonec masti. Vlomilci so imeli ponarejene ključe in so brez roporta prišli v hišo.

Požar v Rogaški Slatini. Dne 30. oktobra zjutraj je pogorelo gospodarsko poslopje g. nadžupnika Korošca. Ogenj je bil podtaknjen. Škoda je zelo velika, ker je bilo v gospodarskem poslopu shranjenih veliko pridelkov.

Ugankarji in ugankarice »Našega Doma«! Ali še nobenega novega naročnika niste pridobili?

Velikanska sodna razprava. Razprava zoper Prpiča je razpisana za mesec februar. Na zatožni klopi bo 35 razbojnikov in okoli 90 oseb, ki so glavnim razbojnikom pomagale in jih skrivale. Prpičeva tolpa se bo zagovarjala radi 68 zločinov, od roparskih umorov dol do navadnih vločnov in tativ, obravnavata bo trajala najmanje mesec dni.

Roparji v orožniški obleki. V vasi Žatoni pri Šibeniku so napadli roparji, preoblečeni v orožniške obleke, tamšnjega župnika J. Aniča. Čakali so ga v župnišču, dokler se ni vrnil iz vasi. Ko je prišel, so zahevali od njega 100.000 Din. Ko jim je župnik rekel, da nima več kot 2000 Din, so mu roparji začeli groziti, da ga bodo ubili. Med tem je župnikova sestra priklicala na pomoč kmete, ki so takoj prihiteli v župnišče. Na pomoč poklicana je bila vsa vas in začela se je prava bitka med kmeti in roparji. Streljali so nekaj časa kakor na bojišču, končno se je roparjem posrečilo, da so pobegnili.

Roparski napad. Zahteval 8 človeških žrtev. V hišo kmata Borowega v Gadomieczu na Poljskem je udrolo te dni pet oboroženih razbojnikov, ki so zahtevali od kmeta, da naj jim izroči ves svoj denar in vse dragocenosti. Ker se kmet pozivu ni odzval, temveč se je hotel razbojnikom postaviti celo v bran, so jeli streljati banditi iz revolverjev ter so tri člane družine ubili, pet pa težko ranili, nakar so hišo izropali. Odnesli so 300 zlotov in nekaj dragocen-

travnike ter pasočo in kramljajočo živino na njih, in mlači, temni, skrbno negovani smrekov gozd. Pri tem obhodu pa se namahoma zresni in razžalosti obraz starega Borovnika. Obstane in se zazre v njivo bujne, zelenje rizi.

»Kaj si obstal oče in kaj gledaš?« vpraša sin. »Vidiš, otrok, odvrne star in bolejni oče — »vidiš tam sredi njive dolgo, prazno liso? To rž sem posejal letos še sam, pokazala pa se je prazna proga sredi rži in stari ljudje pravijo, da je to znak, da to leto nekdo v družini umrije.« Molče, z bridko tugo in bojaznijo v srcu sta nadaljevala pot oče in sin. Z bridko bolestjo se je poslovil od očeta tudi sin-edinec, ki je moral usodne jeseni, pred sedmimi leti, zapustiti za vedno dom, očeta in mater.

In ko se je vrnil po dolgih tednih, polnih negotovosti in bojazni zopet na svoj dom, je našel tam le gluho tišino, obupno praznoto in črno žalost. Dom mu vzel je tujec in edino ljubeče in razumevajoče srce, srce očetovo, je nehalo biti za vedno. — Stoji ob rakvi očetovo in stoji na ruševinah svojega življenja. Svetla, jasna in solnčna je bila nekoč njezina bodočnost — usodna, črna jesen pred sedmimi leti pa jo je spremenila v prazne blodnje in brezsiljna potovanja potujini — potovanja brez doma, brez sreče in ljubezni.

Zdaj vse minulo je,
Nič več pev ne bom,
Ker ni več moj dragi, ljubi dom.

nosti. Vseh petero ranjencev je poškodbam podleglo. Roparji so izginili brez sledu.

Kupite srečke loterije Martinišča! V nedeljo se izvreba štirisedenčni avtomobil in 700 drugih dobitkov.

Vsek naročnik »Slovenskega Gospodarja« naj si naroči »Naš dom! — Velja 12 Din.

Gospodarstvo. Avstrija hoče kljubovati.

Beograd, 6. nov.

Med našo državo in Avstrijo se bodo prihodnji teden pričela pogajanja za novo trgovinsko in gospodarsko pogodbo. Ta pogodba bo določala, katero blago in pod kakimi pogoji bomo smeli v bodoče prodajati, oziroma pošiljati čez mejo in po kaki carini bomo lahko iz Avstrije uvažali sem k nam. To vse je za naše kraje, osobito za celo Slovenijo, in prav posebej še za našega kmeta velikanskega važnosti. Za naše kraje je Avstrija dežela, katera rabi največ naše živine, največ vina in sadja. Ako nam je meja na sever zaprta, je naš kmet in tudi naš delavec izgubljen. Ker je pa star pogodba med obema državama že jeseni potekla, se mora napraviti nova.

In kaj počenja sedaj sosedinja Avstrija? Še predno so se začela nova pogajanja z našo državo, že je povisila carino na kmetske pridelke, katere posebno iz Slovenije posiljam preko meje v Avstrijo. Na živino je zvišala Avstrija carino tako visoko, da bo v bodoče nemogoče pošiljati našo živino v Avstrijo. Tudi uvoz yina in sadja hoče Avstrija onemogočiti iz naših krajev. Naša vlada tega početja ne bo mogla mirno gledati in bo seveda morala Avstrijem naložiti kot protiutež višje carine na indutsrijske izdelke. Morde se bo Avstrija na ta način vendarle spamerovala in bo dovolila, da bo mogel naš kmet vsaj po dosedanjem carini pošiljati živino in drugo poljedelsko blago v Avstrijo. Misuvideš, da je vendarle Avstrija preslab, da bi začela z limo, da bodo avstrijski državniki tako razsodni in bodo našo državo carinsko vojno.

Da ne bodo naši ljudje mislili, da se nihče ne briga v tem težkem času za naše pravice, povemo, da so naši poslanci takoj, ko so zvedeli za nakano Avstrije, storili potrebne korake in so našo vlado in njene zastopnike pri pogajanjih z Avstrijo opozorili na naše zahteve. V imenu Jugoslovanskega kluba so dne 5., 6. in 7. novembra poslanci Hohne, Pušenjak, Škulj in Žebot obiskali v Beogradu dotedne člane komisije, ki bodo sodelovali pri teh važnih pogajanjih. Ako bodo Avstrije še naprej kljubovali v našo škodo, bo pač naša vlada tudi moral pokazati več odločnosti proti Avstriji. Našim ljudem pa svetujemo, da se popolnoma mirni. Saj se nobena juha ne je tako vroča, kakor se skuha . . .

Hmeljski trg. Iz Žalca poročajo. Hmeljska trgovina je vedno slabejša. V Nürnbergu je padla cena od 2500 na 2300 mark za 50 kg. Tukaj bivajoči hmeljski kupci so večjidel odšli, o trgovini se malo sliši. Prodajalci še vsaki dan z vzorci dohajajo, pa malokateremu se posreči hmelj za srednoto nizko ceno prodati. Prvoletnik in pozni rujavi hmelj se plačuje po 10 Din, boljše vrste pa po 20 do 30 Din za 1 kg. Mesec november in december sta za to kupčijo vsako leto najslabša. Po novem letu oživi zopet kupčija in traja do aprila. Kdor ga ta čas ne proda, mora čakati do prihodnje jeseni novih kupcev, koji pa stari hmelj zelo nizko plačujejo.

Mariborsko sejmsko poročilo z dne 8. novembra 1927. Prigalo se je: 11 konj, 11 bikov, 106 volov, 427 krav in 10 telet. Skupaj 565 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od 7.50 do 8 Din, poldebeli voli od 6.50 do 7 Din, plemenski voli od 5.50 do 6 Din, klavne krave debele od 6.75 do 7.50 Din, plemenske krave od 5.50 do 6 Din, krave za klobasare do 4.50 do 5 Din, molzne krave od 5.50 do 6.50 Din, breje krave od 5.50 do 6.50 Din, mlada živilna od 6.50 do 8 Din, teleta 12.75 Din. Prodalo se je 299 komadov, od teh za izvoz v Avstrijo 72 komadov.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso, meso od bikov, krav in telic od 10 do 18 Din, teleće meso od 17.50 do 22.50 Din, svinjsko meso sveže od 17 do 30 Din.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 4. oktobra 1927 se je pripeljalo 263 svinj, 1 koza; cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad Din 120—150. 7—8 tednov stari Din 180—200. 3—4 meseci stari Din 350—400. 5—7 mesecov stari Din 420—450. 8—10 mesecov stari Din 550—560. 1 leto Din 1000—1200. 1 kg žive teže Din 10—11.50. 1 kg mrtve teže Din 15—17.

Pisma iz domaćih krajev

Remnik. Na Vernih duš dan zvečer so Poglonovi zapazili, da šviga plamen iz dimnika pri Tišlerjevem Hanzlu, saje so se namreč vžgale. Vsi planejo na pomoč, kličejo druge sosedje ter z vso silo zadušijo polagoma ogenj okoli dimnika. Škode je precej na raznih predmetih, posebno na posodi. Tišlerjev Hanzl je stalen naročnik »Gospodarja« ter zvest prijatelj poštenih knjig.

Gornja Sv. Kungota. Milo so peli zvonovi dne 7. novembra, ko smo nesli k večnemu počitku pokojno Trezo Drogz, dobro krščansko dekle, ki je umrla na Kozjaku, dne 5. novembra. Nosile so jo naša dekleta iz Marijine držbe. Draga Treza, zvesti si Bogu služila, zato trdno upamo, da se pri ljubem Jezusu že v slavi nebeski veseliš. V Gospodu sladko počivaj! Dosedaj je pri nas narastlo število mrtvih na 30, in ravno toliko jih je v tem letu rojenih. — Delo pri prosvetnem domu napreduje; opozarjam že danes domačine in iz sosednih župnij, da se blagoslovitve in slovesne otvoritve gočovo udeležite v ogromnem številu — kdaj, bo pravčasno v časnikih naznanjeno. — Gospodinjski tečaj v Gornji Sveti Kungoti v prosvetnem domu se vrši prihodnje leto, zato dekleta, ne silite v mesta, ker boste imeli tukaj preleplo priliko, izvežbiti se v kratkem času v racionalnem gospodinstvu za mal denar.

Sopodnja Sv. Kungota. Pri nas smo včasih veseli, včasih žalostni. Trgatve je sicer veselo opravilo, a letos ni bilo

posebno, ker je bolj malo in dobili smo berače-pomagače, katere sicer radi imamo, a v trgovci jih čisto nič nismo pogrešali, vojake mislim, ki so ravno ob trgovci imeli tukaj orožne vaje. Kaj takega se naj ne zgodi več! Veselili smo se tudi otvoritve postajališča Cirknica, ker še to leži v naši župniji in imajo tudi Kungovčani iz te okolice od postajališča veliko korist. — Imeli smo tudi zlato poroko Jožefa in Ane Korosec. — O žalostni smrti našega cestarja Polenšaka ste že poročali. Ubijalci so baje že obsojeni in ljudem ne gre v glavo, da bi manj ječe dobili, kakor šmuglerji. — Občinska reva Marija Jarčič se je na paši v zmedenosti obesila. Smrt je pokosila tudi dobrega kmeta Franca Matjašiča v veliki starosti, in pridno mater Antonijo Ulbl v najlepših letih. Naj počivata v miru! — Da nič nismo veseli pozdravov od davčkarjev, ki nam jih pošilja v obliki različnih čekov, kdo bo nam to zameril?

Hajdina. Na vseh svetih dan je naša župnija po 17mesecem čakanju dobila svojega novega župnika in sicer g. Vekoslava Škuhala bivšega tukajšnjega kaplana, pozneje spirituala v mariborskem bogoslovju in točasno upravitelja naše župnije. Prvo zahvalo za to duhovno veselo smo dolžni najvišjemu Gospodu, Bogu, ki je uslišal naše srčne želje, ko nam je po svoji nam vedno nerazumljivi Previdnosti poslal za stalnega svojega namestnika tega blagega duhovnika. Zahvalimo pa tudi preč. vodstvo lavantske Škofije, da je ustreglo želji hajdinskih župljanov, lahko rečemo: vseh brez izjeme. Slednjič prav lepo zahvalimo g. dr. Vinko Močnika, bogoslovnega profesorja, ki nam je investiral našega novega župnika in nam v svojem cerkvenem nagovoru razložil obred inštalacije tako jasno in poljudno, da bomo odslej še bolj znali ceniti in ljubiti svoje dušepastirje. Božji blagoslov naj obilno rosi na naše duhovnike in na nas vernike!

Sv. Lovrenc na Dravske mpolju. Nekaj zares lepega lahko danes poročamo od nas: naša farna cerkev se je v svoji notranjosti odičila kot nevesta, ker jo je mojstrska roka akademičnega slikarja g. S. Fras celo preslikala. Na praznik Kristusa-Kralja je novo slikarijo slovesno blagoslavljen mil. g. prelat in stolni dekan dr. Ivan Tomažič. Veleni smo tega dogodka in ponosni na to delo farani-domaćini, ki smo ga oskrbeli in smo prepričani, da se bo lepe notranjosti razveselil še marsikateri sosed ali tuje, ki bo mimogrede stopil v ta hram božji. Želimo samo, da bi moglo le večkrat iz našega kraja poročati kaj lepega in tudi veselega.

Slovenska Bistrica. V nedeljo, ob pol 12. uri ponoči je umrl g. Henrik Gril, hišni posestnik in podžupan našega mesta. Pokojni je bil trden naš pristaš in se je že pred vojno mnogo udeleževal političnih borb v našem mestu in ravno vsled tega mnogo trpel leta 1914 vsled internacije v Gradeu. V mladi naši državi je bil večkrat namestnik kandidata SLS za narodno skupščino, deloval je po vojni kot gerent naše mestne občine, kakor član, oziroma odbornik Okrajne hranilnice, Posojilnice in okrajnega zastopa. Bil je član in podpornik vseh naših društev, zlasti Orla. Bil je nekoliko razburljive narave, sicer pa nesebična, blaga duša. Kako je bil rajni splošno prijeljen, je pokazal njegov pogreb, katerega se je udeležila ogromna množica meščanskega in kmetskega ljudstva. Pri sprevozu so bili zastopani: občinski odbor, gerentski sestov okrajne hranilnice, načelstvo posojilnice, okrajni zastop, odbor SLS, Orli, Orlice, članstvo Prosvetnega društva, požarna bramba itd. Pogreb je vodil dekan in oblastni poslanec za slovenjebistiški okraj k večnemu počitku: Brat — z Bogom! Čudno se je pa zdelo udeleženec pogreba, da mestna občina, pri kateri je kot narodnjak deloval toliko let, ni imela besede za pokojnega ob odprttem grobu. Rajnega priporočamo vsem, ki so ga poznali, v molitev. Sveti la mu večna luč!

Sv. Anton v Slov. gor. V svrhu zidave društvenega doma je daroval tukajšnji domaćin, stanujoč na Dunaju, gospod Adolf Dominkuš, 500 Din. Gradbeni odbor se njemu, kakor tudi vsem darovalcem stavbenega lesa prav iskreno zahvaljuje.

Sv. Tomaž pri Ormožu. G. urednik, že dolgo Vas nismo nadlegovali z nobenim dopisom, toda sedaj, ko se bližajo občinske volitve, se bomo večkrat spomnili na Vas. Pri nas se bo bil volilni boj, kakoršnega še ni bilo in sicer so se razni demokrati pobotali z dosedanjim županom, rekoč: tudi mi bi radi bili nekaj več kot občani. In kar je že to navada, dobili so par nerazsodnih ljudi, da so se podpisali na njihovo listo. Drugič si bomo pogledali te može nekoliko bližje. Naša občina Sv. Tomaž, ki je takoreč srce cele fare, bo imela pri sedanjih občinskih na svoji SLS kandidatni listi vpisane same vrle može in »kuraš« fante, kateri bodo res delali za blagor svojih občanov, katerih ne bodo ceste in pota deveta brigata, da se odzovete vabilu SLS, kakor ste to storili pri oblastnih in državnozborskih volitvah. Pokažimo našim nasprotnikom, da še hodimo k sveti maši. In zato si bomo volili ljudi, kateri nam bodo popravili naše strašno slabu pot in ceste. Torej na svidenje dne 4. decembra pri prvi skrinjici!

pravijo, da je njih stranka »delavska«, »zaščitnica ubogih«, na listi, in sicer v ospredju, pa imajo bogate veleposestnike; ljudi, kateri so rekli, da dado zastonj les za »gauge«, na katere naj bi se obešali socialisti in če delavec ne more živeti, naj pa crkne itd. Takšno farbanje volilcev se ne more več nazivati politični boj, ampak najpravilnejše bi bilo hudičev cirkus. Takšno delo morejo opravljati samo ljudje, katere vodi nebrzdana strast po dobičku in častiželje, osebe, katere so hotele vrči kapelco iz šole na Ljubečnem, osebe, katere so odobravale, ko so hoteli vladajoči framazoni z ljudsko-čoškim zakonom vrči duhovnika iz šol in naša občina ni proti temu protestirala, osebe, katere so rekle, da so pregledale mnogo knjig, kjer je bil vsak del človeškega telesa narisan, a prostora za dušo niso našle. Po njihovem mnenju je duša namreč kri. Na blagor občanov ne gledajo dosti, zato smo že imeli razne davke in visoke doklade, zanetili pa so politični boj in v občinski pisarni se stalno čita brezversko »Jutro«. Volilci! Pri sedanjih volitvah gre tudi za vaš žep! Volite poštene krščanske može, ki so obenem tudi nesobični in dobri gospodarji, upamo, da je ogromna večina dve in pol letnega politiziranja in zavijanja dejstev sita, zato naj voli vsak pošten, pameten in veren občan, ki želi red, mir in pravično delo na občini Slov. ljudsko stranko, ki ima pri teh volitvah drugo skrinjico.

Sv. Peter v Sav. dol. Volilna doba je tukaj. Dve listi imamo. Slov. ljudska stranka je vložila listo pod lastnim imenom; rabičevci in demokrati pa se skrivajo pod imenom: združena gospodarska stranka. Njen nosilec je g. Andrej Četina. Njega bi radi imeli za župana rabičevci; demokrati bi radi imeli g. Srebotnjaka. Slovenska ljudska stranka, ki ima v svojem okrilju zbrane resne katoliške može in mladeniče, pa bode vse združene nasprotnice premagala in izvolila županom že v tretji svojega vrlaga, dosedanjega župana gospoda Jernea Novaka, moža kremlitev značaja in vstrajnega dela.

Škale pri Velenju. Neki dopisnik je hotel v zadnjem dopisu v »Slov. Gospodarju« javnost napačno poučiti, kakor bi neki naš mož delal nered glede občinskih volitv. A resnica pa je, da dela zmešljavo tukaj le g. Miroslav Pevec, doma nekje od Sv. Miklavža pri Ormožu, ki je iskal svojo življensko srečo že skoraj v vseh znanih državah. Pa ker se ni dalo nikjer zlahka živeti, se je naenkrat znašel pri naših rudarjih v Škalah. Kot propadli okrajni kandidat komunistične stranke pri zadnjih državnozborskih volitvah bi rad s svojimi komunističnimi nauki osrečil tudi naše dobre posestnike in se polastil občine, zato je sestavil svojo listo, na kateri ponuja posestnikom same izvrstne odbornike. Preveč bi bilo, da bi opisal vseh 34. Gotovo pa je, da tudi naši manjši posestniki, rudarji, ki so nevede organizirani v socialdemokratski stranki, ne bodo zaupali občinskega premoženja komunističnemu agitatorju, da bi jim z nepotrebni izdatki za nove šole in Bog ve kaj še vse, še bolj otežkočili že itak težek gospodarski položaj. Dopisnik je napadel nekega odločnega našega moža, češ, da se sili v ospredje in da je sestavil svojo listo na lastno pest. Ugotavljam, da je bila ta lista sestavljena v sporazumu s tukajšnjo č. duhovščino in z odborom krajne organizacije SLS in se bosta listi vezali.

Polzela. Kat. prosvetno društvo namerava prirediti v zimskem času večmesečni tečaj za nemščino. Vabimo vse one, kateri se za to interesirajo, da se prijavijo pri Francu Turnšeku na Bregu. Tečaj se boste vršil v večernih urah sprejmejo se od 14. leta starosti dalje. Podrobnejše pogoje pri prijavi. — Shod SLS se vrši v nedeljo po prvi sv. maši pri Cizeju. Snov: Pomen občinskih volitv. Naša komunalna politika. Ujedno vabimo k udeležbi! — Umrla je Mar. Tkave na Polzeli. To je letos že drugi slučaj smrti v tej družini. V januarju je umrl njen mož, nenadoma zadel od kapi, a sedaj ona po pardnevni bolezni. Preostalom naše sožalje! — Ko so se pretekli torek vračali naši cerkveni pevci iz pevske vaje, pripelje se jim nasproti tukajšnji mesar in posestnik Andrej Terdavner. Brez vsakega povoda navali v družbi še enega fanta na mirne pevce ter jih prične

Služkinjo, 28–36 let, pridno, zdravo in pošteno, vajeno kuhati, prati in svinje krmiti, sprejem takoj. Le zmožne naj se ponudijo na: Ljudmila Lapuh, trgovina, Dobova pri Brežicah. 1472

Vljudno naznanjam cenj. občinstvu, da sem odprl z današnjim dnevom lastno krojaško delavnico, ter izdelujem civilne oblike in uniforme vseh vrst. Vsakdo se naj prepriča, da dobri najbolj poceni in najmočnejšo obliko pri krojaču Jakobu Erbus, Meljska cesta 43, Maribor. 1471

Iše se za malo posestvo v Zagreb viničar, oženjen, po možnosti brez otrok, s spričevali vinogradarske šole in prakse v vinogradstvu. Plača dobra, lepo stanovanje, kos zemlje, drva za kurjavo in drugo. Nastop 1. decembra letos. Ponudbe naj se pošljajo na naslov: Josip Guštin, Zagreb, Trg I. br. 13. — 1481

klofutati. Fantje so se razbegli na vse strani, samo Matevž Sušič, kateri je imel spomladis zlomljeno nogo, se ni mogel takoj pobrat. Z močnim udarcem po glavi ga je zgoraj omenjeni mesar pobil na tla. Ko se je nekoliko dvignil, dobil je ponovno udarec od spremljevalca. Stvar je sama na sebi popolnoma navadna, da se niso pri pretepu čule besede: »Krsenduš, sedaj bomo volili drugače«, in da ni ta Andrej Terdavner eden prvih kandidatov na takozvani gospodarski, recete: demokratski listi. Mi ne kratimo nobenemu pravice svobodnega udejstvovanja, odločno pa zavračamo takšne metode pri volitvah. PP režim je proč, minili so časi, ko se je lahko nekaznovano streljal po polzelskih cestah, razgrajalo in napadalo mirne ljudi, kakor so bili slučaji pri zadnjih volitvah. Pozivljamo oblast, da takoj in v kali zatre poskuse gotovih ljudi, kateri bi radi v preoblici časa uvažali pri nas nered in prepričali ter take razgrajajoče in navajalce, kot volilno nasilje, najstrožje kaznuje.

Nazarje. Tuk, prostovoljno gasilno društvo priredi v nedeljo dne 13. t. m. v društveni dvorani igro »Legionarji«. Začetek točno ob 3. uri popoldan. Ker je čisti dobiček namenjen za nabavo nove brizgalne, se vsi prijatelji ujedno vabijo.

Dramlje. Tudi naš kraj je oživel, ker se bližajo občinske volitve, ki se bodo vršile dne 20. novembra. Naša SLS je vložila svojo listo, ki bo imela 3. skrinjico. SLS je edina stajovska kmečka stranka za vse stanove. Zavedni Drameljčani vsi v tretjo skrinjico kroglice, ker to je edina stranka ljudstva, ki gre pod pravim imenom v volilni boj.

Dramlje. Kaj je novega v Dramljah? Samo to, da se razni Radiči, samostojni demokrati ne upajo pod starim imenom nastopiti pri občinskih volitvah v Dramljah. Sedaj so se prelevili v razne gospodarske stranke in liste, da bi tako ugnobili drameljskega klerikalnega zmaja. In tudi zato, da bi nekaj nepremišljenih volilcev zgugali na liberalno stran. Zavedni Drameljčani pa že znajo, da je edino SLS stranka ljudstva, ki se upa iti v volilni boj pod gesmom SLS, ki ima tretjo skrinjico za vse zavedne Drameljčane. Vsi za SLS, in zmaga bo naša!

Sv. Peter na Medvedovem selu. V letošnjem še primeroma dobrem letu se je najbolj razrastla volitvena agitacija. Agitatorji nam političnih nasprotnih strank si brusijo noge čez glezne. Na čelu agitacije demokratske stranke je oseba, ki spreminja svojo barvo. Bil je že pri vseh strankah, ki so kedaj zagledale luč sveta. Omenjeni je bil svoječasno župan. Gugasta svetiljka se je prevrgla, ubila in užgal najvažnejše listine in bil je »najhitrejši« odgovor. Še mirodyor mu ni ugajal. Prodal je železne križe, kateri so

se podrli in kamenitni postavki ubili. Ogorčeni župljeni so s solznimi očmi gledali ta kruti nastop. Občinska blagajna je bila le za malenkost bogatejša za prodane križe. Stranke, ki so dale križe postaviti, so pa občutno oškodovane. Bivši vlč. g. župnik Gomilšek, za vse dobro vneti dušni pastir, je deloval čez 10 let v naši župniji. Ko pa se je od nas poslavljaj, plakalo je 99% župljanov za njim. Ali se mi našla oseba, demokrat, ki je najela večje število godcev in je kupila 10 kg smodnika, da mu za odhod strelja in gode. — Volilci, Peterčani, pometite ljudi, ki so takih strank, iz površja, da ne bodo vladali v občinskem odboru.

Rogaška Slatina. (Zanimiva tiskovna pravda pred Stolom sedmorice.) V sredo, dne 26. oktobra 1927 se je vršila pred Stolom sedmorice, odd. B v Zagrebu, vsklicna razprava v tiskovni pravdi: Ivan Vidgaj contra Francetu Novak, oba v Rogaški Slatini. Kakor znano, je tednik »Domovina« objavil svoječasno iz Rogaške Slatine notico, v kateri se med drugim očitajo nekemu »mladeniču« neki polit. defekti. Ker se je vedelo, od katere strani je bil ta napad uprizorjen, je poslal g. Novak »Domovinu« članek, kateri je bil takoreč nadaljevanje notice v preje izšli številki. En del tega članka, koji del je sedaj inkriminiran, se glasi tako-le: »Na Slatini pa nimamo samo mladih grešnikov, temveč imamo tudi starejše, enega celo takega, da ga niti »Zlatorogovo« milo več ne opere. Ima toliko bary, namreč političnih, kakor mavrica po dežju. Kakor se sliši, mu niti sedanja stranka ni več všeč, vežejo ga le še neke obveznosti. Res ni prijetno, če mora človek zamoricaigrati.« — Prva instanca je inkriminirano notico razdelila na dva dela, vsled česar je bil Novak radi enega dela obojen, radi drugega pa oproščen. Obtoženec se je proti odsodbi prve instance pritožil, povdarjajoč, da inkriminirani članek tvori le eno misel, le eno trditev (t. j. politično) nikakor pa ne več različnih misli. Sodišče se je namreč postavilo na stališče, da se beseda »grešnik« ne more načasati samo na politično stran obtožiteljeve morale. Stol sedmorice je ničnosten pritožbi ugodil ter izrekel sodbo, s katero se Franceta Novaka popolnoma oprosti, ker ne gre, da se članku pripisuje smisel, katerega za čitalca niti imeli ne more. Zasebnega obtožitelja je zastopal dr. O. Fettich, obtoženca pa dr. Lavoslav Šik iz Zagreba.

Zagorje. Veseli vsakega poštenega Slovenca, ko izvede, da se v Zagorju svita. Samostojna ladja se potaplja. Krmarji se rešujejo na zadnji bilki. Ali ni to veselje za vsakega poštenega človeka, ako se ljudstvo obrača na pravo pot v verskem in narodnem oziru? So možje, kateri so spoznali svojo zmoto in sedaj so v naših prvih vrstah. Čast njim!

Za razvedrilo.

Rešitev ugank: Liste ima, pa ni drevo, hrbet ima, pa ni žival, platnice ima, pa ni vedrica, to je — vezana knjiga. — Eno kilo jedi pa dve kili soli se skupaj kuha, pa je še neslano, ako kuhaš 1 kg jaje v slani vodi.

Nove uganke: Zjutraj po štirih, opoldne po treh, zvezcer pa po treh, kdo je to? — Kdaj je dobro človeku samemu biti? — Kako se lahko od Maribora do Celja jezdi vedno po senci, če jahaš po glavni cesti in solnce sije?

Če profesor predava. Profesor je predaval v šoli zgodovino in je govoril: »Bitka je bila dolgo časa neodločena. Naenkrat zaori krik: »Vi, osel, zakaj se smejete?« (Eden dijak se je namreč smejal.)

Začasno nesposoben. Neki kmetici je tat pokradel v noči vse kokoši, pustil je le malega petelinu, kateremu pa je obesil na vrat listek z napisom: »Začasno untauglich.«

Pot k bogastvu. Nekdo je inseriral, da za 30 Din pokaze vsakemu pot k bogastvu. Dobil je veliko ponudb. Vsem vprašalcem pa je poslal navadne razglednice s sliko ulice, na koncu katere je stala — Narodna banka.

Na noge jih je postavil. Franček-pijanček je šel po ulici in je bil silno žalosten. Srečal ga je prijatelj: »Kaj ti je, Franček-pijanček?« — »Vso družino sem na noge postavil!« — Prijatelj: »No, to je pa dobro!« — Franček-pijanček: »Bilo bi dobro! Ali jaz sem jo na noge postavil, ker sem prodal vse stole in klopi in nimajo več kje sedeti ter morajo stati!«

Čudna prepoved. Na vratih velike hiše visi napis: »Beračti tukaj prepovedano. Prestopki se kaznujejo z globo 200 Din!«

Isče se za takoj priden viničar, ki ima vsaj štiri delavne moči na razpolago. Poizve se pri K. Soss, Krčevina št. 1. Maribor. 1479

Trgovski vajenec se sprejme v trgovino z mešanim blagom. — Prednost imajo oni, ki so dovršili osnovno, eventuelno mesečansko šolo s prav dobrim uspehom. Dopsite poslati na Vinčko Zorko, trgovec pri Sv. Benediktu v Slov. gor. 1497

Zahvala.

Podpisani se tem potom najprisrčneje zahvaljujejo vsem doprinešenim odkritosrčnim dokazom sočutja povodom nenadomestljive izgube našega iskreno ljubljenega soproga in očeta, gospoda

H. Gril.

Prisrčna hvala vsem, ki so prišli iz vseh krajev ter ga spremili na veličastni njegovi zadnji poti. Najiskrenje se zahvaljujemo velej. g. dekanu iz Hoc, g. župniku iz Črešnjevca, domič duhovščini, odboru hranilnice in posojilnice, občinskemu odboru in okr. zastopu, Orlom in Orlicom, požarni brambi in cerkevni pevci ter vsem posameznikom. Iskrema hvala g. poslancu Faležu in g. dr. Schaubachu za krasne poslovilne besede ob gomili ter vsem za poklonjene prekrasne vence in šopke. Velika hvaležnost nas veže, zahvaliti se še enkrat vsem, zlasti domači duhovščini za tolažilne posete med boleznjijo in trpljenjem ter za poslednjo tolažilo na poti v večnost.

V sreči vseh pa, ki so ga poznali, mu bodi ohrazen blag spomin in priporočilo v molitev.

Slov. Bistrica, 6. novembra 1927.

1492 Marija Gril, soproga in sorodniki.

Dražbeni oklic.

Dne 5. decembra t. l. ob 9. uri zjutraj ter po potrebi naslednje dni, se bo prodajalo v Imenem hš. 58 pri Podčetrktu na javni dražbi razno manufakturno, špecerijsko ter drugo trgovsko blago, gospodarsko orodje, pohištvo, radio aparati in druge premičnine. Blago se bo oddajalo najvišjemu ponudniku samo proti takojšnjemu plačilu in mora zdražitelj zdražbanou blago takoj prevzeti.

Okraino sodišče v Kozjem odd. II., dne 27. oktobra 1927.

Organist
obenem cerkvenik, dobi takoj službo na Krki pri Stični (Dal.)

Naročilni list

Uprava

„Naš dom“

Maribor
Aleksandrova c. 6/1

Znamka za 50 par

ERNST PASTERNACK, BERLIN, SO.
Michaelkirchplatz Nr. 13, Abt. 769.

je moje delo, ki je ravnomak izšlo. V njem so omenjene dolgoletne izkušnje o vzroku, nastanku in zdravljenju živčno bolnih. V slučaju, da se kdaj posluži spodaj stojecga naslova, mu pošljem brezplačno poročilo o zdravljenju.

Tisočera zahvalna pisma dokazujejo o stvarnem uspehu neprstanega, vestnega raziskovalnega dela v dobrobit trpečega človeštva. Kdor pripada k **tej veliki množici živčno bolnih**, kdor trpi na raztrešnosti, tesnobnem čutu, slabem spominu, nervoznem glavobolu, nespečnosti, pokvarjenem želodcu, preveliki občutljivosti, bolečinah v udih, splošni ali delni telesni slabosti ali pa na drugih neštetnih pojavih,

si mora mojo tolažbo pri našujoč knjizico naročiti.

Kdor je s pazljivostjo čital, je bil pomirjen in prepričan, da je pot do zdravja in veselje do življeljnja popolnoma enostavna. Ne čakajte, temveč pišite še danes!

*P. n.***uprava „Našega doma“!**

Naročam „Naš dom“ za leto 1928. Naročnino
Din bom poslal po položnici, ki mi jo boste
poslali.

Ime in priimek: _____

Kraj (ulica, h. št.): _____

Jošta: _____

Razprodajalec srečk loterije Martinišča se naprošajo, da takoj vrnejo nerazprodane srečke, ker jih odbor rabi. Kdor srečk ne vrne, se smatra za kupca in jih bode moral plačati!

Organistovske zadeve.

Poročilo o ustanovnem občnem zboru Zveze organistov za Slovenijo. Dne 26. oktobra t. l. se je vršil ustanovni občni zbor Zveze organistov za Slovenijo v Ljubljani. Poleg delegatov obeh organistovskih društev se je občnega zabora udeležilo tudi precej organistov iz Kranjske. Sklicatelj g. Zdešar je otvoril občni zbor, konstatiral sklepnoščnost

ter prešel na dnevni red. 1. Čitanje in sprejetje pravil. Pravila so bila sprejeta. 2. Volitev odbora: Izvoljeni so bili slediči: predsednik: Franc Klančnik, organist, Šmartno ob Paki; podpredsednik: Peter Lipar, organist v Mengšu; tajnik: Viljem Kuntara v Laškem; blagajnik: Ivan Zdešar, organist v Ljubljani; preglednika računov: Vinko Jovan, organist v Dobravi, in Anton Laurič, organist, Ljubljana; razsodnik: Stanko Premrl, organist v Ljubljani. 3. Določitev članarine: Sklenilo se je, da vsako društvo organistov plača letno 500 Din članarine. 4. Podalo in sprejelo se je veliko zelo važnih predlogov, o katerih bo poročalo vsako društvo na svojem občnem zboru. Razpoloženje je bilo izvrstno, razmerje med štajerskimi in kranjskimi organisti priserno. Važen korak je storjen, sedaj pa na delo!

Južno-štajerska hranilnica Celje

v lastni hiši Cankarjeva ulica št. 11, nasproti pošte. — Ustanovljena leta 1880 sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure in jih obrestuje po kolikor mogoče najvišji obrestni meri. Rentni davek plačuje hranilnica sama. Za varnost vlog jamčijo okraji: Gornjigrad, Sevnica, Šmarje, Šoštanj, Vrancska in rezervni zaklad. Hipotekarna posojila in vsakovrstni drugi krediti pod ugodnimi pogoji. Poštne položnice na razpolago.

82

Več posestev ugodno na prodaj. Za manjša do 60.000 Din prednost v bližu Maribora več resnih kupcev. Prijava brezplačno sprejema »Marstan«, Koroška cesta 10-I. 1486

Dobrodočno gostilno, tudi okolica mesta ali večjih krajev, v najem ali nakup, išče resni ponudnik. Ponudbe brezplačno sprejema »Marstan«, Koroška cesta 10-I. 1485

Prodam posestvo, ki leži v Selcah št. 44 pri St. Rupertu v Sl. gor.; posestvo meri 9 oralov vinograda, sadonosnik, njive, travnik, gozd, hiša in mlin, 1490

Lepo posestvo, tri orale, se do 20. novembra proda za 85.000 dinarjev, v lepej kraju, pol ure od Maribora, mimo treh ribnikov. Vešner Karl, Krčevina 55, Maribor. 1489

Proda se posestvo, obstoječe iz vinograda, sadonosnika, njive in gozda, meri približno 4 orale cena 18.000 Din. Naslov v upravi. 1470

Kolo je na prodaj, še v dobrem stanju. Naslov v upravi. 1464

Hranilnica in posojilnica v Šmarjeti pri Rim. Toplice naznana, da se z ozirom na to, ker prvi občni zbor, dne 6. novembra t. l. ni bil sklepén, vrši dne 20. novembra 1927 — predpoldne ob 10. uri na istem mestu in po istem dnevnem redu drugi občni zbor, kateri sklepa v smislu par. 35 zadr. pravil pri vsakem številu navzočih članov.

Šmarjetna pri Rim, Toplice, dne 6. novembra 1927. — Načelstvo. 1487

Specialist za ženske bolezni in porod dr. BENJAMIN IPAVIC v Mariboru, Gospodska ulica 46, zopet ordinira od pol 10. do pol 12. in od 15. do 16. (3.-4.).

Pri slabem občutku je Franc Ježefova naravna gorka voda prijetno deluječe domače sredstvo, od katerega malo količina sigurno deluje. Dopisi specialistov ženskih bolezni hvalijo blago delovanje Franc Jožefove vode, ki izrecno odgovarja nežnemu organizmu. — Dobiva se v lekarnah in drogerijah.

Katoliški svet.**BORBA KATOLIČANOV ZA ŠOLO.**

Borba katoličanov za krščansko šolo. V Nemčiji se je razvnila ostra borba za šolo. Ustava nemške republike zagotavlja staršem pravico, da odločujejo o vzgoji svojih otrok. S to temeljno določbo nemške ustave bi moral biti šolski zakon, ki se sedaj pripravlja, v popolnem skladu. Vsi liberalni, svobodomiseln in socialistični elementi v Nemčiji pa hočejo to naravnopravno staršev potekati ter oblast nad šolo popolnoma oddati državi v roke. Prav tako, kakor v naši državi, saj je liberalizem in nekrščanski socializem povsod enak, naj si govori nemški ali francoski ali hrvatski ali slovenski ali srbski jezik. V vprašanju šole se je Nemčija razdelila na tri velike tabore. Prvi tabor tvorijo katoličani, ki so organizirani v centru in bavarski ljudski stranki in ki zahtevajo krščansko šolo. Njim so se pridružili verni protestanti zlasti iz Prusije. Ta tabor v katerem je večina nemškega ljudstva, zahteva krščansko šolo: katoliško za katoliške otroke, protestantovska za protestantovska deco. Na levem krilu stoji drugi tabor, sestavljen iz socialističnih demokratov, komunistov in najbolj zagrizenih svobodomislec, in ta tabor zahteva posvetno državno šolo brez verske vzgoje in brez obveznega verskega poduka. Na sredji je tretji tabor, ki je najmanjši in ki ga tvorijo zastopniki liberalnega nemškega protestantizma. Ta tabor zahteva občestveno ali skupno šolo, kjer bi se najotroci brez ozira na versko razliko — torej katoliški in

OTVORITEV TRGOVINE!**TATTENBACHOVI ULICI 14
TRGOVINO**

z dvokolesi, motorji, šivalnimi stroji in vsemi nadomestnimi deli. Veliko skladisče vsakovrstne pneumatike kakor »Michelin«, »Reithof«, Dunlop, Pirelli, Everest, Continental, Semperit, Peters-Union, Hutchison, Horst, Tip Top, The-Bates, High-Life iz svetovno znanih najboljših tovarn. Velika izbira koles Waffenrad-Steyer, prvovrstne verige za kolesa in motorje znamke Perry; obroči, krmila, v poljubnih oblikah, vilice vseh vrst, zbrane verizice vseh velikosti, blatnike in sedeže iz najboljše tovarne Ažman, razni prostoteki z zavoro, prostoteki brez zavoro, svetovnoznani Torpedo prostoteki z zavoro, stojala za kolesa, prvovrstne svetiljke, karbidne in električne, velika izbira žepnih svetiljk. Baterije kakor električne žarnice vedno na zalogi. Opozarijam avtomobile in motocikliste, da imam posebno skladisče za bencin in olje. Plašči in zračnice za avtomobile in motorje v vseh dimenzijah. Velika količina sklepov za verige in jermene. — Ako ne najdete nadomestnega dela za Vaše kolo, motor, avto, šivalni stroj itd., pojrite v Tatzenbachovo ulico št. 14, tam Vam ga gotovo preskrbę, ker imam najboljše zvezne s tu in inozemskimi tovarnami. Cene solidne! Blago Prvovrstno! Postrežba točna!

Priporoča se

JUSTIN GUSTINČIČ

1466

Odvetnik

dr Makso Šnuderl

naznanja, da je otvoril

**ODVETNIŠKO
PISARNO**in jo pridružil pisarni
odvetnika**dr. Leopolda
Bostjančič**

1483

v Mariboru, Aleksandrova cesta 36/I.

Dražbeni oklic.

Dne 5. decembra 1927, dopoldne ob 11. uri, bode pri podpisanim sodišču v sobi št. 27 dražba nepremičnih zemljiščnih knjiga Sv. Magdalena, vl. št. 375, dve zemljiški parcele, ki vsi ugodne legi prideta vpoštov kot stavbišče. Cenilna vrednost: 58.686.25 Din, polovica tega 29.343.25 Din. Najmanjši ponudek: 29.343.25 Din.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča.

Okraino sodišča v Mariboru,
dne 29. oktobra 1927. 1475

R. Savnik
modna in galanterijska trgovina
Celje. Aleksandrova 4

nudi vsakovrstno blago, kakor n. pr.: moško in žensko perilo, nogavice, rokavice, otroške oblike iz finjšega ščita, dežne plašče ter dežnike, pletenine, klobuke, kape, vse vrste robce itd. po najnižjih cenah. Postrežba solidna in točna. 1704

E 4896/27—5

„DISTOL“

Male kapsline za ovce z napisom v cirilici

„DISTOL“

Velike kapsline za govedo z napisom v latinici

„DISTOL“

Izdelovanje »Distola« se vrši pod trajnim nadzorstvom klinike za govedo na veterinarski fakulteti vseučilišča v Zagrebu (Prof. Rajčević). Varujte se pred ponarejenimi in nadomestnimi preparati! — Navodila daje in brezplačno pregledovanje govejega blata oskrbuje KASTEL, tvornica kem. izdelkov, Karlovac.

VOZNI RED

veljaven od 1. oktobra 1927 se dobi v
prodajalnah TISKARNE SV. CIRILA
v Mariboru. Cena za komad Din 2.—

Večerni kuhrske tečaj za odrasle se začne 14. t. m. na zavodu »Vesna« v Mariboru. Informacije se dobijo dnevno od 10. do 11. ure pri ravnateljstvu. 1474

protestantovski — vzgojevali v smislu modernega protestantizma za dobre državljane. V tem taboru je tudi Društvo nemških učiteljev s svojimi 154.000 člani, ki storijo vse, kar je le mogoče, da bi se sedanja šola na Nemškem, katera je po večini konfesionalna (verska), po novem šolskem zakonu razkristjanila ter popolnoma predala državi v roke. Vsi ti trije tabori so opremljeni z orožjem ter so započeli med seboj ostro borbo. Kako se je ta borba že sedaj v začetnem stanju poostrial, se vidi iz tega, da v tem vprašanju ni moglo priti do sporazuma ne v državnem svetu, ki ga tvorijo zastopniki vseh nemških dežel, ne v nemškem državnem zboru. To vprašanje bode med glavnimi predmeti volilne borbe po razpustu parlamenta, ki ga je kmalu pričakovati.

Solske zahteve čeških katoličanov. Mesec septembra je bilo na Čehoslovaškem več stotin zborovanj pod gesлом »Za svobodno katoliško šolo«. Na teh so češki katoličani postavili te-tele minimalne (najmanje) zahteve: 1. Strogo se naj pazi na to, da ne bodo učitelji pri podniku trosili med šolsko deco protikrščanskih nazorov, marveč da bodo spoštovali verska čustva otrok. 2. Ker se v šolskih knjigah nahajajo razni protiverski spisi, se morajo šolske knjige revidirati in iz njih odstraniti vse, kar je v protislovju s katoliško zavestjo. 3. Ker »Mali šolski zakon« veronauk proglaša kot neobvezen predmet, se mora ta zakon spremeniti. 4. Kar se tiče verskih vaj, mora udeležba učencev biti obvezna, ne pa neobvezna, kakor to določuje sedaj veljavna naredba. Odpraviti se mora tudi naredba, ki sili katoliške otroke, da se morajo udeležiti proslave Husa — češkega krivoverca. 5. Ker Husov duh prevladuje v državnih šolah, zahtevajo katoličani katoliške šole, v katerih se bo mladina vzgojevala v duhu sv. Cirila in Metoda, sv. Vlada in sv. Prokopa.

Katoliške šole v Severni Ameriki. Na 71. občnem zboru severoameriškega katoliškega osrednjega društva, ki je vršil od 20. do 24. avgusta t. l., se je katoličanom zopet slovesno in nujno zabičala dolžnost, da morajo katoliški starši svoje otroke pošiljati samo v katoliške šole. Kar se tiče katoliških ljudskih šol v Zedinjenih državah, je njihovo število leta 1924 znašalo 7198, leta 1926 pa je bilo 7449 katoliških šol, v katerih se je vzgojevalo 2,111,560 otrok. Na teh šolah je podučevalo 55.155 katoliških učiteljev. Tekom dveh let je število katoliških učiteljev narastlo za 3532 oseb. Največ katoliških šol in učencev je v nadškofiji Chicago, kjer je 335 šol in 109.806 učencev; Philadelphia ima 272 šol z 117.382 učencev, nadškofija New-Jork 254 šol z 115.218 učencev, nadškofija Pittsburgh 230 šol, nadškofija St. Louis 223 šol, druge škofije pa 200 šol. Kar se tiče katoliških visokih šol v Zedinjenih državah, poroča katoliški list »America«, da je sedaj na katoliških zavodih in vsečiliščih vpisanih 74.849 dijakov. Na pomanjkanju študentov torej ne trpijo katoliške visoke šole, pač pa na pomanjkanju denarnih sredstev. Do zadnjega so učne moči na teh šolah po ogromni večini (90—95%) bile vzete iz vrst katoliškega redovništva. V novejšem času pa katoliški redovniki ne zadostujejo več, da bi se z njimi napolnila vsa učna mesta, zato je potrebno, da se vrzeli napolnijo z lajčnimi (posvetnimi) osebami. Te pa je treba draga plačati, kakor tudi vedno bolj rastejo izdatki za učna sredstva, itd. Vsled tega je nastopila finančna kriza in katoliški verniki se pozivajo, da v obilnejši meri prispevajo za vzdrževanje katoliških visokih šol.

Katoličani v Rumuniji in šolsko vprašanje. Rumunski katoličani so imeli 24. in 25. septembra t. l. v mestu Csik svoj katoliški shod. Glavni predmet razprave je bilo šolsko vprašanje. Slišale so se bridke in odločne pritožbe o tem, da rumunska država dela katoliškim šolam vse morebiti neprilike. Vsak leto se vzame eni ali drugi katoliški zasebni šoli pravo javnosti, in predno se to pravo zopet dobi, je treba dosti truda, napora in stroškov. Državna

vlast se vsepovsod meša v katoliško šolstvo, prepove zdaj temu in zdaj drugemu učitelju pravo učiteljevanja, prepove uporabo te ali druge učne knjige, zapleni v celoti ali delno šolske knjižnice. Rumunski katoličani so na svojem zboru slovesno izjavili, da so pripravljeni doprinašati vse žrtve, da ohranijo katoliške šole in zavode. Obenem so tudi sklenili, obrniti se na rumunski parlament z odločno zahtevijo, da se mora svoboda katoliških šol na vsak način ohraniti.

Solske razmere v Angliji in katoličani. Kakor poroča angleški katoliški list »Catholic Times«, je na Angleškem javnih ljudskih šol 20.727, v kojih se vzgojuje 7.050.024 otrok. Zasebnih mestnih šol je 9101 s 4.419.066 otrok. Čistih zasebnih šol je 11.626 z 2.630.967 otrok. Katoličani so leta 1926 iz lastnih sredstev zgradili 13 novih šol, 6 pa so povečali, v dobi od leta 1920 do 1926 pa so angleški katoličani sezidali 60 novih šol in povečali 53 starih. Kar se tiče srednjih šol, jih Angleška ima 1301, izmed katerih pada 73 katoličanom. Na teh katoliških srednjih šolah je leta 1914 bilo 198.884 dijakov, leta 1926 pa 376.829 dijakov. Stroški za katoliške zasebne šole so veliki in katoličani jih težko zmagujejo. Zato je nadškof Keating v Liverpoolu zahteval, da se mora odpraviti tista postava, ki katoličanom samim nalaga vse stroške za zasebne katoliške šole; država bi morala te šole podpirati ter za nje prispevati denarne sredstva.

Posledice brezverske šole na Francoskem. Francoski katoličani smatrajo kot svojo prvo in poglavito nalogu, da se borijo zoper brezverstvo sedanje državne šole in za pokristjanjenje šol. Sedanji prosvetni minister Herriot, ki je med drugim odredil, da praznik vernih duš ne sme več biti šole prost dan, stori vse, kar more, da se svobodomislni, veri protivni duh v šolah ohrani in ojači. V Alzaci in Loreni, kjer je nekdaj bila močna šolska avtonomija, se preganjajo veri in cerkvi vdani učitelji in učiteljice. Kako potrebna in upravičena je borba katoličanov za krščansko šolo, dokazujejo vedno bolj rastoče slabe posledice brezverske državne šole. Te posledice so se zadnji čas v vsej svoji pogubnosnosti pojavile že tudi med kmetsko mladino v Franciji. Kakor poroča pariški katoliški list »Correspondant«, se je med kmetsko mladino, zlasti med kmetskimi mladenci, razširila verska brezbržnost in mlačnost, ali celo sovraštvo proti Cerkvi in velika moralna pokvarjenost. Razlogi te žalostne prikazni so naslednji: brezverska vzgoja v šoli, protiverski in proticerkveni časniki, slabe knjige z grdimi povestmi, nesramne predstave v kinu in v gledališču in slabo tovarištvo. Vsi prijatelji Francije s strahom gledajo to pokvarjenost francoske kmetske mladine, katera ogroža obstoj Francije. Kaj bi bilo iz naše Slovenije, ako bi iste razmere nastopile med slovensko kmetsko mladino? To zlo se ne da drugače preprečiti, kakor da se odstranijo zgoraj omenjeni razlogi, iz katerih nastane to zlo. Pomočki zoper to zlo so: krščanska šola, krščanski časnik, krščansko društvo.

Letna kronika (1927) na Pohorju.

Zima je nastopila svojo oblast s suhim mrazom, zato pa je zamujeno nadomestila k lanskim božičnim praznikom. Med rezko piskajočo burjo so se valile iz neba široke snežene zaplate, ki so pokrile zemljo z nad pol metra debelim snegom, na vetrnu razprostriten legah pa še trikrat toliko. Južnih dni je bilo redkih vmes, zato pa smo imeli dober vstrajen sanenc, kar je za naše kmete posebno dobro in važno. Dostikateri ima skladišče plohov in drv v poletju živini nedostopnih grabah; po zimi pa se ta material zvizi s človeško močjo (samotež). Ni to sicer nobeden šport, ipak pa se ga mnogi poprimejo, imajo vsaj zimski čas — zaslužek.

V splošno veselje je stvara zima dokaj jadrno odkašljala dalje, kar se pri nas redko dogaja. Nastopila je suha pomlad z jasno-lepimi dnevi. V tem ugodnem položaju so kmetje že s početkom aprila pričeli s setvijo, katero so vsled stanovitnega vremena neobičajno hitro dovršili. Pod to toploto in ugodno klimo se je zelišče, rože in sadno drevo dokaj rano pobrimilo k cvetenju; majnik pa je bil en sam šopek snežnobelelega cvetja, ki je obeta obredno lepo sadno letino. Toda dneva pred večerom ni dobro hvalil Primahali so jo trije popotniki: Pankracij, Servacij in Bonifacij, ki so dostikrat prav nezaupni. In res! Dasi tudi sredi majnika, so pokrili naša polja z debelo slano; in odklenkalo je vsem upom na dobro sadno letino. Poleg tega je posmudila slana tudi krompir, koruzo in fižol. Prvi dve vrsti setve sta te posledice brez posebne škode preboleli, fižol pa so morali ponekod še enkrat nasaditi.

Poletje je nastopilo v polnem žaru solnčne luči, vendar pa je vmes še tuštam dobro zamočilo. Sicer pa pohorski krajinu suša ne more tako zlepa škodovati, kajti večina polja obkroža gozd, gozd pa drži pri največji suši nekakšen hlad in vlagu v sebi, iz katere srka v sili tudi polje potrebljeno mokroto. V gorkoti, slični tekočega leta, jih je pri nas malo. Košnja sena se sme po obilici krme srednja imenovati, po kakovosti pa prvovrstna, seno je prišlo skoraj povsod čim najbolj suho in neizprano pod streho.

Hudih nalivov z gromom in točo nas ni mnogo obiskalo. Najhujše je ropotala dne 10. julija, kakor golobja jajca debela toča se je vsula; ker pa nekatere Pohorec Bog ljubi, je to bil le hipen pojav. Pač pa je v posednih srečah napravila dokaj škode, zlasti hmelj je nekaterim dobro oklestila. Hmelj danes pri nas tudi spričuje, da gospodarsko napredujemo, imamo namreč povečini nove lanske in pred lanske nasade. Prva poskušnja je pokazala, da mu naša klima še precej ugaja, ponekod so ga prav dosti natrgali, zlasti v sosednem Vuhredu, še več pa v marenberškem okraju. Vsekakor pa se čuje, da so se s to novotvoro vrezali, ako se cene hmelju ne okrepijo. Značilno je tudi, da so nekateri ubožnejši sloji prekrstili, namreč namesto hmelja, ga nazivajo: »Ubogih ljudi lakota.« In čemu? Zato, ker posestniki, ki so imeli odvijno zemljo, so jo radi dajali revnejšim v odslužek, zanaprej pa je jim bo še samim premal, če bodo to divjačino le preveč rinili na polje, ki ga imamo pri nas itak malo.

Jesen je nastopila z lepim časom, ki pa se je dokaj jadrno preokrenil v viharne, mokre dni, zlasti z otavo je bil križ vsled nestanovitnega vremena. Večina kmetov jo je le napol suho zvozilo v hrame, če vremena ni, pa ga ni, kaj si hočej! Proti koncu pa so se vrstili čim manj lepsi dnevi. Kakor rečeno, sadja ni delovala poniekod niti za otroško veselje. Rž je dala srednjo mlatave, nekaj več uspeha je bilo z ovsem. Vse pridelke pa je prekašal krompir, letosnjim košem enakega se redko kopljje v naši okolici. Tudi koruza se je ponekod izvrstno obnesla, sorazmerno je tudi fižol prav dobro uspel in še ajdova žetev je bila precej dobra.

V socialnem gibanju pa se pripisuje v naši vasi največ važnosti praznovanje 25letnice vlč. g. župnika Andreja Fišera, odkar že vzorno, marljivo in v splošno zadovoljnost deluje v dušni, oziroma tudi telesni dobrobit naše farse. V ta spomin je zvezan tudi časten prihod našega prevzimenega nadpastirja g. dr. Andreja Karlina, katero čast je poklonil vlč. g. župniku za dolgoletni trud in naši težavni župniji. Občani so mu priredili nad vse lep sprejem, kdo pa bi tudi takoj imenitnega poseta ne bil vesel. Še v posebeno jasnom žaru pa so zaplapolala srca naših faranov, ko je nam vladika blagoslovil lepi kip Srca Jezusovega, katemu je tudi posvetil celo ribničko srečo. Tako se sedaj tudi naša fara mirno razcvita pod varno zaščito Kralja zlatih nebes in solzne zemlje.

Ciril Miklavec.

Zadružna gospodarska banka d. d. Podružnica Maribor.

V lastni nevezgralni palati, Aleksandrovova cesta 6, pred franciškansko cerkvijo.
Kupljati vse bančne poslo najkulanturje. — Najvišje obrestovanje višje za knjižice in v takočem računu.

Pooblaščeni prodajalec srečk državne razredne loterije.

Cunje, staro železo, baker, medenino, svinec, cink, papir, glaževino, kosti in krojaške odpadke kupim in plačam najboljše.
A. Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15.
Iščem stalne nabiralce in nakupovalce.

Pozor!

Priporočam svojo veliko zalogo v galanteriji, igračah kakor domačo in kuhiensko orodje za najnižje cene. Priložnost: Papuče za otroke od Din 10., za dame od Din 22., za gospode od Din 25.- naprej; 3 par. ženskih nogavic za 20.- Din kakor tudi vsako drugo vrsto. Pri nakupu od 100 Din nudim 5% popust. JOSIP MLINARIČ, MARIBOR, GLAVNI TRG 17 1447

Kostanjev taninski les

kupuje stalno:

FRANC KUPNIK, KOSTRIVNICA—POPLAT.

CIRILOVA KNJIŽNICA

OBSEGA SEDAJ SLEDEČE ZVEZKE:

1. Dr. Karl Capuder: Naša država (razprodano).
2. Dr. Leopold Lénard: Jugoslovanski Piemont, Din 10.
3. Dr. Leopold Lénard: Slovenska žena v dobi narednega preporoda, Din 10.—
4. Moj stric in moj župnik, Din 4.—
5. G. J. Whyte Melville: Gladiatorji, I. del, Din 8.—
6. — II. del, Din 10.—
7. H. G. Wells: Zgodba o nevidnem človeku, Din 7.—
8. B. Orczy: Dušica, I. del, Din 16.—
- II. del, Din 25.—, III. del Din 32.—
9. A. Conan Doyle: V libljiski puščavi, Din 12.—
10. Arnold Bennett: Živ pokopan, Din 8.—
11. Ilhamo Camelli: Izpovedi socialistične, Din 16.—
12. E. R. Burroughs: Džungla, I. del, Din 18.—
- II. del, Din 14.—
13. Elza Lešnik: Šum, Šum Drava . . ., Din 5.—
14. Matija Ljubša: Slovenske gorice, (razprodano).
15. Erckmann—Chatrian: Zgodbe napoleonske vojske, Din 12.—
16. Antonio Fogazzaro: Mali svet naših očetov, Din 10.—
17. Anton Kosi: Iz otroških ust, Din 8.—
18. Dr. J. Jeraj: Zadni rože evec, Din 8.50.
19. J. F. Cooper: Zadnji Mohikanec, Din 11.—
20. Pavel Keller: Dom Broš, Din 22.—, vez. Din 25.—
21. Gabriel Majcen: Kratka zgodovina Maribora, Din 10.—

Naložite denar le pri

Ljudski posojilnici
v Celju

registrovani zadruži z nemojeno zavezó

Cankarjeva ulica štev. 4

poleg daykarije (poprej pri „Bem volu“), kjer je najbolj varno naložen in najugodnejše obrestuje

Rentni in invalidni davek
plačuje posojilnica sama

Posojila pō najnižji obrestni meri

Klobučarna Lambert Chiba

Celje, Kralja Petra cesta 14

Trgovina klobukov in klobučarskih izdelkov
Prevzema vsake vrste popravila po najnižji
dnevni ceni! — Točna in solidna postrežba!

NA NOVO!

NA NOVO!

Na novo otvorjena trgovina pletenin

Zenko Hribar

Celje, Slomškov trg 1 (pri farni cerkvi)

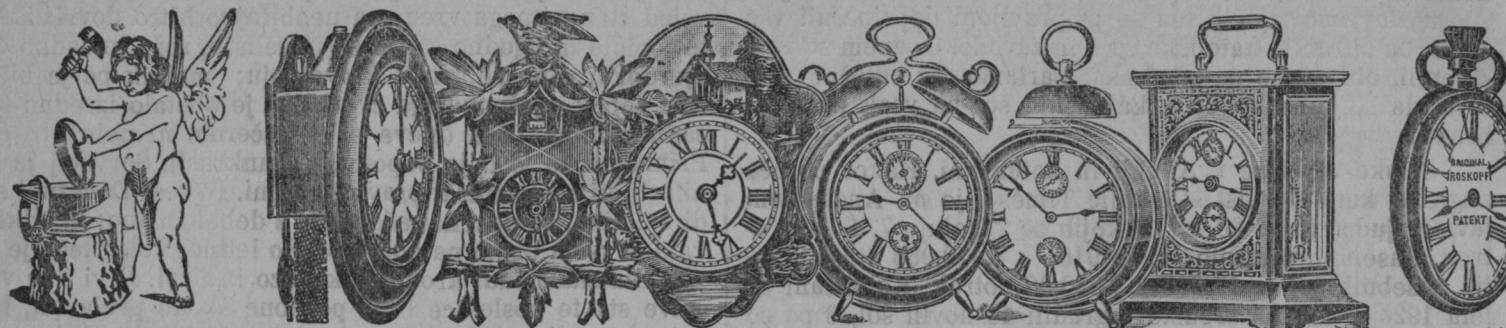
priporoča cenj. občinstvu svojo veliko tovarniško zalogo
pletenih izdelkov, kot: **nogavice, rokavice,
pleteno perilo, športne telovnike
vseh vrst i. t. d.** po dnevni konkurenčni ceni.
POSTREŽBA PRVOVRSTNA!

NA DEBELO

NA DROBNO

1050

Kje kupujete ure, zlatnine, srebrnine in optične predmete najbolje in najceneje?
Samo pri urarju F. KNESER, prej Kiffmann, Maribor, Aleksandrova c. 27 pri glavnem kolodvoru

POROČNI PRSTANI	STENSKA URA	URA-KUKAVICA	STENSKA URA	BUDILKA	BUDILKA	ŽEPNE URE
Iz 6 kar. zlata Din 90	bije	2 uteža, lepo izdelana	2 uteža, bije ure	2 zvona, Ia Din 80, z radium	dober stroj	od Din 70 naprej!
Iz 14 " 150	Din 160	Din 350	Iepo izdelana	Din 90	I. kval. zelo lepo izdelana z zvoncem	Din 70 naprej
Iz srebra " 20	Ista ura še z buidlejem	Din 250	Din 150	Din 90	Din 80, z radium	Srebrne ure od Din 250 naprej
Iz duble zlata " 20				Din 90	Din 90	i. t. d.

Za vsako uro jamčim pismeno!

DOI

obvezno in spregledajte vendar enkrat, da je samo Vaš dobitek, ako še danes kupite dopisnico za 50 para in pišite takoj po vzorce od sukna in kamgarina za moške obleke, razne volne za damske obleke, belega in pisanega platna, cesirja, barhenta, flanela in sploh vse manufakture na veletrgovino R. STERMECKI, CELJE, št. 24, kjer je izbira velikanska, kvaliteta izborna in cene čudovito nizke. Naročila čez 500 Din poštulne prosto.

232

Denar naložite

na najboljše in najvarnejše pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Stolna ulica 6 r. z. z. b. z. Stolna ulica 6

Obrestuje hranilne vloge brez odpovedi po

6%

na trimesecno odpoved po

8%

Pohištvo, posteljnina, preproge, linoleum, zastori, vložki, matrace, trace, posteljne in namizne odeje, platno, perje, žima, pohištvena tkanina (blago), gradi za matrace, vse po zelo nizkih cenah pri

KARL PREIS

zalog pohištva združenih mizarskih mojstrov. 1392

Maribor, Gospodska ulica 20.

Ilustrirane cenike gratis.

Krekova posojilnica v Mariboru

reg. zadr. z neomej. zav.

Meljska cesta 10 779

sprejema vloge po najugodnejših obrestih, vezane vloge obrestuje po dogovoru, posojila daje proti sigurnemu dvakratnemu osebnemu poročtu in na vknjižbo. Somišljjeniki, nalagajmo svoje prihranke le v svojih hranilnicah, ki nam nudijo najboljšo varnost.

SUKNO, kakor vse drugo zimsko in letno manufakturno blago, kupite najceneje

pri „Solncu“

Oglejte se pred nakupom veliko zlogo, in prepričali se boste, da je blago trpežno in cena nizka. Za obilen obisk se priporoča

ALOJZIJ DROFENIK
Celje, Glavni trg 9

1394

Do sedaj je

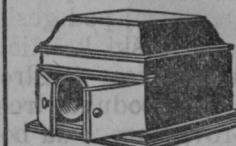

preteklo polnih devet let, odkar sem spoznal »Thürpil« (tirpil). To sredstvo je učinkovalo naravnost presenetljivo. Od tedaj rabimo samo »Thürpil« proti driski telet in pršicev.

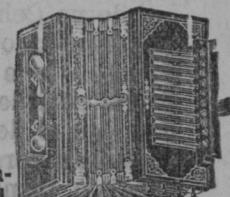
L. G. načelnik poljed. okr. zadruge v H..

»Thürpil« se dobi pri živinodravnih in lekarjih.

Edina tvornica: Cl. Lageman, Chem. Fabrik, Aachen. Zastopnik: »Lykos«, Mr. K. Vouk, Zagreb, Jurjevska ul. 8.

100.000 glasbil

smo prodali lansko leto, kar priča o velikem zaupanju do naših izdelkov in o njih izvrstni kakovosti.

Gramofon od 345—, violine od 95—, ročne harmonike od 85— dalje. Citre, tamburice, gitare, manoline, pihala itd. po izredno nizkih cenah.

8 dni na ogled.

1408 Vsako glasbilo lahko vrnete, če ne ugaja. Zahvaljujte ga takoj od: SKLADIŠCE MEINEL IN HEROLD Tovarna glasbil, gramofonov in harmenik MARIBOR Št. 106

Obleke in perilo kupujte samo pri

I. TRPINU v Mariboru ker tam je res poceni in dobro!

Franc Kolleritsch

v Apačah

je otvoril svojo na novo zgrajeno trgovino ter pričel ob tej priliki s prodajo po zelo nizkih brezkonkurenčnih cenah! 1469

Kupujem stalno kostanjev taninski les proti takojšnjemu plačlu 1450

Ernest Marinc, Celje, Zrinskega ulica 4

TELEFONE, ELEKTRIČNE MERILNE INSTRUMENTE, ELEKTROMEDICINSKE APARATE, APARATE ZA GOSPODARSKO UPORABO TOPLOTE, APARATE ZA MERJENJE VODE, RADIO

JUGOSLAVENSKO SIEMENS D.D.

ODDELEK ZA SLABI TOK

1468

PALAČA LJUBLJANSKE
-- KREDITNE BANKE --